

N.A. c 8955
A

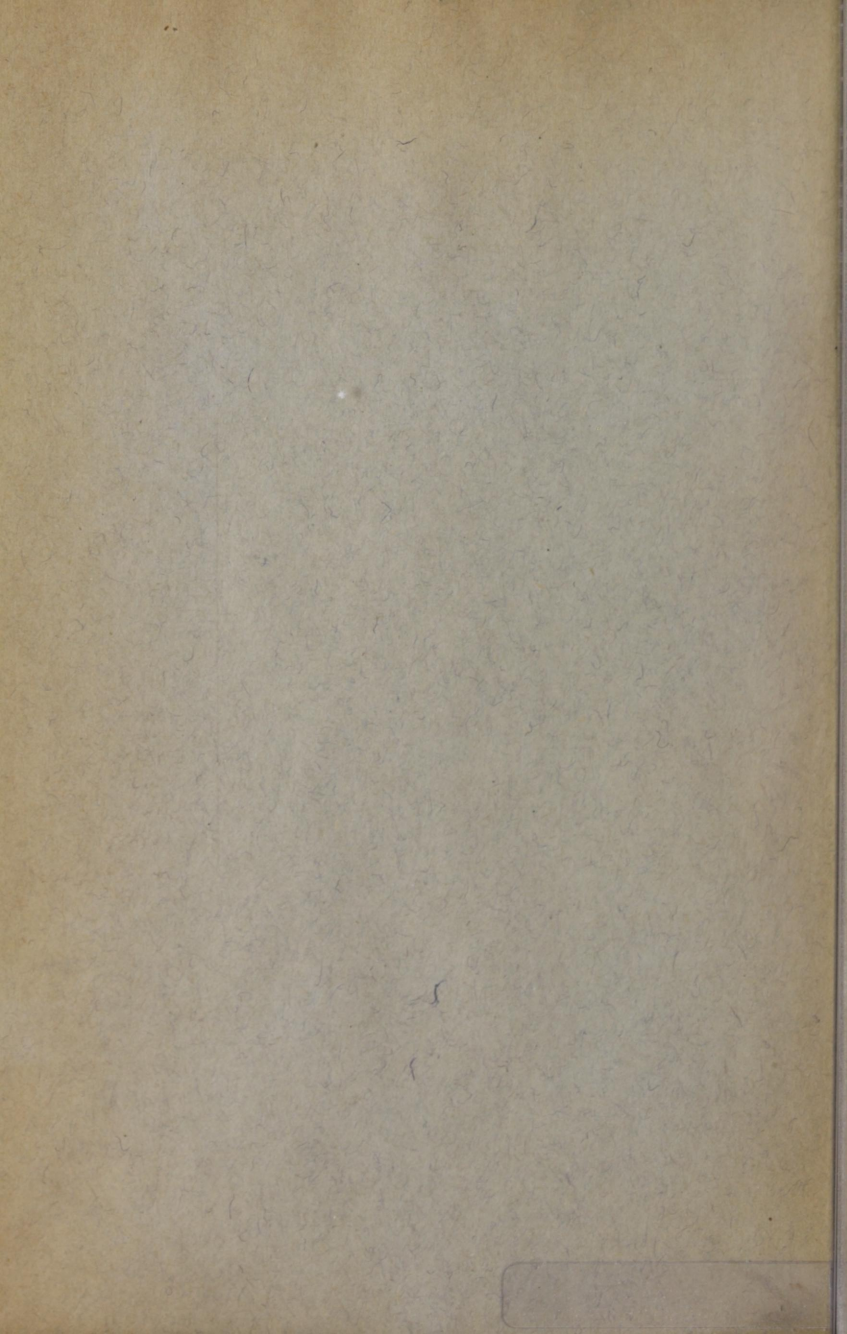
87GA60773

Ex Libris

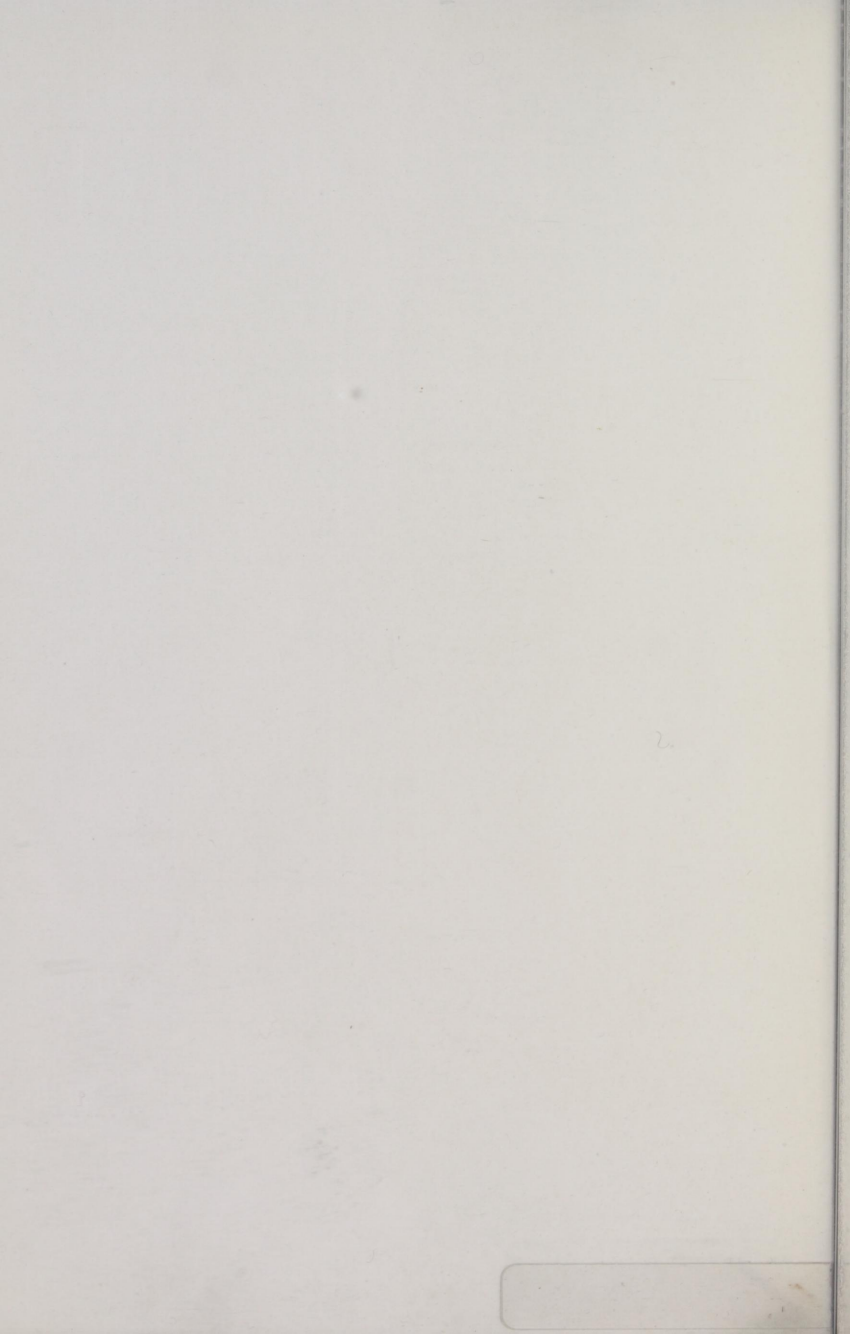
Nasjonalbiblioteket

DAGMAR BROCK-UTNE PER OG DE ANDRE

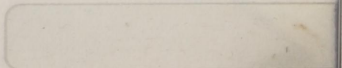

PER OG DE ANDRE

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

2

DAGMAR BROCK-UTNE

PER OG DE ANDRE

SOME & CO.S FORLAG · OSLO 1928

*Copyright by
Some & Co.s Forlag
Oslo 1928*

▲▲S & WAHLS BOKTRYKKERI

Gården Guldhaug lå i åsheldet.

Midt inne i skogen kom de lyse marker tilsyne, og så lukket det sig svart i svart av skog på alle kanter. Det så nesten ut som om hele gården var falt ned fra fjellet i et skreid.

Når solen drysset sitt gull over gården, og når tretoppene i skogen fikk gullkroner på hodet, da stanset folk nede på veien og sa:

«Nei, se på Guldhaugen».

En dag stod far Guldhaug i staldøren og småsnakket med en fole som skulde temmes. Folen hoppet og danset; men pludselig blev den stående ganske stille og lytte til det far Guldhaug fortalte den om alt det som måtte gjøres, når den blev voksen. Det var bare nu den var liten det gikk an å hoppe og danse i solskinet og gå ved siden av den store mama, som trakk de tunge less.

Folen la hodet på skakke og strøk sig inn til ham for å vise den satte pris på å bli godt behandlet. Så strøk far Guldhaug den over mulen, og snakket videre.

Da kom småpikene nede i veien med Per diltende etter.

Per gikk i første klasse. Men han var allikevel så kry, fordi han hadde vært med småpikene idag, og hans største stolthet var ranslen og svampen som dinglet i en snor ved siden av.

Han kavet i sneen og kunde ikke riktig holde skritt med de andre.

Da de kom op til gården, løp de alle tre bort til stallen. «Gledelig jul», ropte de i munnen på hverandre. Far vendte sig, men da kløv Hanne og Lise op på staldøren og hengte sig om halsen på ham.

Per stod betuttet, han kunde ikke komme op, så gjerne han vilde.

Han stod lenge og så på hvordan de kjelte med far og hadde det hyggelig, så vilde han også gjøre sig gjeldende.

«Du far, når skal vi hente bestemor? Det skal du og jeg».

Hanne og Lise vendte sig. «Å vi skal også være med». «Nei, småpiker», sa far, «dere får nok bli hjemme. Per og jeg henter bestemor.»

Da hoppet de ned fra staldøren, gav Per en dult og fløi inn, så flettepiskene stod rett ut etter dem.

«Sånt jentekleng», sa Per og ventet rolig til de vel var kommet avsyne. Så kløv han også op på staldøren, far måtte hjelpe ham litt, men da han stod trygt, sa han: «Vi to reiser, far». «Ja, du

kan skjønne det, det må mannfolk til den lange reisen», smilte far. Per vendte sig og så sig forsiktig om. Han hadde jo nettop sagt — jentekleng — men da han ikke kunde se småpikene lenger, så gav han far et kyss. «Ikke si noe», sa han.

Far kløp ham i kinnet, så hjalp han ham ned av staldøren, og de gikk sammen bortover gårdsplassen.

«Du far», sa Per, «har du satt navn på folen?»

«Nei, hvad vilde du den skulde hete da?»

«Veslefrikk», sa Per stolt.

«Det var et godt navn, Per, det navnet skal den få».

Per tok lange skritt som en kar og følte sig meget større nu enn da han diltet efter Hanne og Lise.

I døren stod mor med stort, hvitt forklæ på, ved siden av Trine kokkepikene.

«Nu må du gå op til småpikene og legge alle bøkene dine og tavlen din pent fra dig, før du begynner på juleferien», sa hun. Per gikk op trappene, og der traff han Lise og Hanne som alt var begynt med å ordne sine saker. «Vi får ta Pers skolehyll også,» sa Lise.

«Den viktigper'n», sa Hanne.

«Ja, men det er jo jul,» svarte Lise.

Så blev skoleforklæne ryddet vekk, alle håndarbeider blev lagt pent i poser, hyllene omhyggelig vasket, og så var det å rydde bøkene inn

igjen for å la dem hvile. Tenk, i hele tre uker; og hvad skulde ikke oppleves i denne tiden.

Tilslutt var det bestemorkroken, som skulde ordnes. Det var Hannes arbeide. Bestemor måtte ha to kroker, mente hun, en vinduskrok og en ved peisen. Den ved peisen skulde innrettes slik at alle sammen kunde sitte omkring henne, når hun leste høit, og det hadde hun lovet å gjøre hver kveld.

Vinduskroken skulde være ved det store, buede vinduet som vendte ut mot alle markene. Der blev trukket en stor lænestol borttil, og Hanne dekket hele karmen med et vakkert teppe, som gikk helt ned til gulvet, og satte de små blomstrende julekaktus og kameliar pent i rekke. I stolen la hun de mykeste puter hun kunde finne, og under benene skulde bestemor ha den deiligste lille fotskammel som kunde tenkes, så nu kunde det blåse så meget det vilde, bestemorkroken var lun.

Utenfor vinduet hadde Hanne spikret op et fuglebrett. Bestemor likte selskap, og hun visste at fuglene satt bortover i de kolde trærne og ventet på mat.

Det var virkelig travle dager. Inne i stuen øvet Lise sig på«Glade jul», og Per var satt til å lage julekurver.

— — —

«Nu må du komme, Lise». Det var Hanne som stod i døren med hvitt ærmeforklæ og hvit hette på hodet.

«Du skal være med og bake».

Lise spratt op, det var det aller morsomste hun visste.

«Jeg også», sa Per og kastet julekurvene.

«Nei, det skal du slet ikke», sa Hanne. «Du er gutt, du.»

Pers munn begynte å skjelve, og søstrene fikk ondt av ham. «Så kom da, men du skal selv spise det du baker» sa Lise. Hun bandt et stort forklæ omkring ham. Ga ham en deigklump, og begynte så å bla gjennom kokeboken sammen med Hanne; de skulde finne ut en stor kringle som der skulde stå «velkommen» på, til bestemor.

De veide og de målte, fingertuppene kom ustanselig op i de vispede eggene, og de diskuterte alt som skulde gjøres.

Endelig lå kringlen stor og ferdig til å settes i ovnen, men først måtte de gå rundt og vise den frem.

«Tror du den blir ordentlig, mor?» spurte Lise.

«Ja, har dere vært nøiaktige så,» svarte moren.

Så satte de sig på huk foran ovnsdøren for å vente.

Per gikk viktig forbi.

«Dere skal få spise den op selv», sa han, og satte en svart, liten deigklump, som han kaldte Napoleonshatt, på en plate.

Litt senere sa mor, at nu burde kringlen tas ut. Det var spennende.

Kokkepiken åpnet ovnsdøren, og der lå den

lysebrun og vakker, akkurat som de mor bakte.

«Å, den er ordentlig», ropte de i munnen på hverandre. I smugg tok Hanne og byttet Pers lille svarte deigklump med en ordentlig kake, så Per blev ikke lite forbauset, da han fikk se at han hadde vært likeså flink som de andre.

Men Pers svarte lille deigklump fikk Veslefrikk.

Da Per hadde spist op kaken sin måtte han inn og vaske sig. Hestene skuldes spennes for, han skulde jo med far for å hente bestemor.

Det varte ikke lenge, før de to hester stod forspent den store sleden med bjørnefellen.

Dombjellene lå som en krans rundt hestene, og når de beveget sig, hørtes bjelleklangen lang vei.

En kunde næsten tro at hestene syntes det var var moro å ryste på hodet for å høre det ringe.

Litt senere stod Per innpakket i skinn fra øverst til nederst, så bare en bitte liten lyserød nesetipp kom tilsyne. Han fikk holde tømmene, og syntes han var svær til kar.

Da kom Hanne og Lise ut på trammen med bakeroser på kinnene.

«Vil du ha en varm sukkerkringle. Per?» spurte Hanne. Ekle småjenter, nu nettop følte han sig så karslig.

«Nei», sa han og snudde sig.

«Nei takk, heter det», sa Lise.

Imidlertid kom Hanne med en kringle og put-

tet bite for bite i munnen på ham. Han spiste, men det smakte ikke. Først da far sa: «Har dere ikke en kringle til mig også da», og han fikk en, da smakte Pers kringle riktig godt.

Far smilte, og Per fikk lov å sitte på kusketet og styre hestene ned over gårdsalleen. Da vokste Per mange tommer, og da han vendte sig nederst i alleen, så han godt småpikene stå med halvåpen munn og stirre efter ham.

Det gikk i en fart gjennom skogen, sleden danset på den frosne sne, og trærne stod hvite og sel-skapskledde, det så ut som de hadde hermelinskåper på, akkurat som de kongene, han leste om i eventyrene.

På jernbanestasjonen vrimlet det av mennesker. Far løftet Per ut av sleden og bandt hestene, så tok han ham i hånden mens han gikk og ventet på toget. Endelig kom det prustende og støn-nende opover. Per hadde det travelt med å trenge sig frem, for han skimtet bestemors ansikt bak ruten, og da toget stanset, slap han far og løp slik som bare en liten gutt kan løpe.

Bestemor kom ut; hun løftet Per høit i været, og far kysset henne.

Så blev de tullet inn i tepper, til man bare så to bylter med en stor og en liten nesetipp.

Hestene for avgårde, de følte at de skulde hjem-over. Og bjelleklangen hørtes langt utover og ga ekko i skogen.

På Guldhaug stod alle sammen ute på gårds-

plassen, da bestemor kom. Hun fikk nesten ikke komme skikkelig inn, for alle skulde hjelpe henne; og så innpakket som hun var, kunde hun neppe gå for bare klær.

Da hun så kom inn i stuen og hadde byttet tøy, var det store blide ansiktet som en skinnende sol, og da hun kom til ro og skulde drikke kaffe med den kringlen, som Lise og Hanne hadde bakt, forsikret hun, at bedre kunde hun ikke bake den selv.

«Er du fornøyd med plassen din, da bestemor?»

Det var Hanne som vimset omkring og spurte.

«Ja, takk, barnet mitt, det er som jeg var hjemme hos mig selv, ja ennu bedre, synes jeg.»

«Ser du vi har satt lampe på bordet foran peisen da?»

«Ja, det ser jeg nok, du vil vel jeg skal ha det riktig hyggelig, kan jeg tenke, ikke sant?»

Det var med et lunt blick hun så bort på Hanne.

«Å», sa Per, »det er ikke derfor du fikk lampen, du sa at i juleferien vilde du komme og lese for oss, og du sa, at da skulde vi ha det moro».

«Nei, var det derfor da Per, tenk det forstod jeg ikke».

«Sladrehanken», hvisket Hanne. Bestemor hørte det godt, men lot som ingenting.

«Du bestemor, skal du lese i ettermiddag?»

Per var krøpet op på bestemors fang og hadde lagt de små armene om hennes hals.

«Ja, men er du ikke trett da, Per?»

«Nei, ikke hvis det er morsomt det du leser.»

«Hvad er morsomt da?»

«Indianere og gutter som slåss.»

«Det er vel ikke bare dig som skal høre vel», sa Hanne, «og det er slett ikke moro å høre om disse guttene som skal kjekke sig, og om de grusomme indianere, det er meget mere morsomt å høre om — om — »

« — dukker», ertet Per.

«Nei, slett ikke, du tror det du at — » — — —
lenger kom ikke Hanne.

«Hyss», sa bestemor, «jeg tror jeg har noe som dere alle liker.»

Men Hanne kunde ikke dy sig, «viktigper'n», hvisket hun i øret på Per.

Per hørte det visst ikke, for Lise kom springende inn med det samme. Hun gikk aldri, men bare sprang.

«Hvad heter boken, bestemor?»

«På Guldhaug», sa bestemor.

«Å, den passer jo akkurat den, les litt idag da». Tre par øine så spent på henne.

«Ja, ja, la oss få se litt på det da, men da må dere være riktig gode venner. Også må vi vente til i aften, vet dere.

«Vi er venner vi, men Per er så ekkel bestandig, så», sa Hanne.

«Ja, men husk nu på barn, at Per er liten.»

Hanne og Lise vendte sig og kniste, de visste hvad han helst vilde være, og bestemor kunde ikke

forstå, hvorfor hans små arme som lå rundt hennes hals løsnet litt på taket.

Da stod mor i døren, og sa værsågod, og så gikk de alle inn i spisestuen, hvor det skinte i det blanke kobber, og alle lys var tendt til de skulde spise middag. Da måtte de pludselig stanse, for inne fra salen kom sang. Det var Lise. De vendte sig mot henne, dørene stod vidt åpne, og de kunde se henne sitte ved pianoet, for nu kunde hun selv spille til, mens hun sang:

«Glade jul, hellige jul».

De stod stille til sangen var endt, og da Lise kom inn i spisestuen strøk bestemor henne over håret, «takk for sangen, lille Lise», sa hun, og i lysskjæret kunde man godt se, at det glimtet tårer i hennes øine.

Så satte de sig til bords. Far ønsket bestemor velkommen til Guldhaug, og påla alle barna å hygge om henne. Nu var det jul, og den skal begynne og enne i fred.

Han løftet sitt glass og da Hanne, Lise og Per skulde se, hadde de også glass, med ripsvin.

Nu var da julen kommet. Det var julestemning like til trærne som stod utenfor, de så ut som usynlige hender hadde pyntet dem med snehvit vatt.

Senere på eftermiddagen da kaffen var drukket, og de påny hadde spist av Hannes og Lises kringle, gikk bestemor bort og hentet sine store hornbriller, for å lese. Hanne satte lampen godt til rette, mor tok frem brendte mandler og marsipan, og så begynte bestemor:

BITTE-LITEN

Jeg var vel ikke mere enn tolv år gammel, da Nora og jeg skulde få lov til å ta vår første påsketur.

Vi skrøt overfor våre venninder at vi skulde langt tilfjells, men egentlig var det bare en ganske liten togreise. Derefter skulde vi gå opover og opover, til vi kom til en stue som engang hadde vært seter. Der bodde Knut og Randi, et par gamle folk, ganske alene. Men de store sletter inn gjennom skogene deroppe blev for oss til de største fjellvidder. Var det da underlig, at vi gledet oss over at vi skulde tilfjells.

Den lenge ventede dag kom. Å, hvor vi jublet. Min søster, som var to år eldre enn mig, kunde ta det forholdsvis rolig, men jeg måtte gi min glede luft.

«Nu må du være litt stille, Maia», sa hun, akkurat som en gammel tante, så verdig var hun. Jeg undret mig over at hun slett ikke forstod, at nu var det selve eventyret som åpnet sig for oss.

Våre ryggsekker blev pakket. Mor smilte hemmelighetsfullt, vi fikk ikke lov til å se alt det rare som var i dem. Luktet godt gjorde det, så vi var svert spennt på hvad hun hadde sendt med oss.

Skiene stod ferdigsmurt, og så spendte vi da ryggsekkene på, og til slutt så et muntert adjø til mor og far.

Mor hadde mange formaninger til oss: «Vær forsiktig med vannene, — bytt strømper — drikk ikke for kald melk — og for alt i verden, ta ikke av dere ulltrøie eller genser.»

«Så, så, så da mor», sa far, «du vet da at småpikene greier sig nok, dere er jo store nå, snart voksne damer.»

Far smilte lunt, han visste på prikken, hvordan han skulde ta oss. Så kysset vi dem, og drog avsted.

«Vær ikke redd!» ropte vi tilbake. «Tre ganger tre hurra for mor og far.»

Så ropte vi hurra og svinget med skistavene, men mor så fullstendig ut som om vi skulde dra til polen.

Den lille kjedelige togreisen gikk så altfor langsomt, men endelig var vi da fremme. Da vi steg ut av toget, og så den glitrende sne under den klare, blå himmelen, følte vi rent som om det vokste og grodde i oss av nye krefter.

Vi skulde langt, langt opover. Det var en stiv marsj på fem timer i stekende solskinn. Vi tok luene av for riktig å føle vinnen og luften, og jamen vilde vi bli brune også.

Vi gikk gjennom skogen aldeles betatt av det som var omkring oss. Å, hvor det duftet av gran og ener, og der lå sneen så hvit, så hvit, så vi syntes det var helligbrøde å gå på den.

Det første lille vann vi så, lå gjemt inne mellom granene. Her sa folk at det spøkte. Vannet

kunde vrimle av fisk, men ikke en av fiskene bet på kroken, og ingen hadde ennu kunnet lodde dybden av vannet. Det var slett ikke så morsomt å tenke på, vi var jo alene midt inne i skogen.

Vi var svært modige overfor hverandre, men innerst inne i oss selv var vi redde allikevel og da vi gikk forbi vannet, satte vi farten op, brukte stavene og pigget avgårde.

Det knaket i grenene — vi holdt pusten — men så var det bare et litet ekorn, som var likeså redd som vi.

Da vi var forbi vannet begynte opstigningen. På to sider stod granene som i geledd, og opover gikk det.

Efter en stunds forløp var trærne mere spredt, enkelte så ut som små juletrær med vatt og glitter på, så en skulde næsten tro, de holdt julefest ved påsketider.

Men nu så vi setervollen, den lå og vinket på oss. Vi følte det som stod vi høit, høit opunder himlen mens hele landskapet lå i en gryte nedunder oss.

I seterstua kom Knut og Randi ut i døråpningen.

«Velkommen, velkommen», ropte de. Huset var svært lite, og vi måtte bøie hodet, så lav var døren, men da vi kom inn, slog varmen og lunheten imot oss.

Vi fikk ryggsekkene av i en fart. Der stod et stort bord midt på gulvet, laget av bjerk, og krakkene vi skulde sitte på var små stubber av tre.

Det som serlig gjorde inntrykk på oss, var noe som var malt på den ene tvervegg; der stod: «Mildt svar demper vrede» —

Altså her kan vi ikke være uvenner, tenkte vi. — Nei, så meget godt mor har lagt i ryggsekken, ja, det var herrekost, som Knut og Randi sa.

Vi spiste og snakket, var gjester hos hverandre, og det var ikke ende på alt det vi hadde å fortelle.

Knut og Randi hadde oplevd meget rart heroppe, alene som de var.

«Vargen har vi også sett», sa Randi.

«Å, nei da, Randi,» sa Knut, «skremm ikke småjentene, det var ikke vargen».

«Jo, det var», mente Randi.

«Og selv om vargen kom, Randimor, så er bøssa ladd».

«Ja, bøssa ja», sa Randi.

«Men dere skulde sett før, da her var seter», sa Knut, «da var det liv og røre her — og kalvene — ja, de hadde forstand fra de var tre uker gamle, det nyttet ikke at menneskene sa «så dom som e' ku», hå nei, det var nok menneskene som ofte var dumme.»

«Gjør aldri dyra fortred, småpiker», sa Knut, og så på oss. «Dere kan tro, på en eller annen måte hevner de sig.»

Vi skjønte at vi i grunnen tenkte svært lite på dyrene, og det var stygt; de var jo levende vesener de akkurat som oss.

Det var blitt kveld.

«Vi får gå ut og si godnatt da», sa Randi.

Da vi kom ut og så himlen, hvor stjernene likesom var strødd utover det veldige blå teppe, tenkte vi på et av eventyrene fra vi var små, hvor alle englene tendte hver sin lille lykt, og trofast satt og passet på, så ikke lyktene sluktes.

Altsammen var så nær oss. Vi stod og stirret, som om vi ventet at teppet skulde løftes tilside så vi kunde få se all den herlighet, som lå bak forhenget.

Da foldet Knut sine store hender og sa sakte:
«Godnatt!»

Han så med et eget blikk utover og uvilkårlig foldet vi også våre hender og hvisket stille:
«Godnatt.»

Da slåen blev satt for døren og lyset stod på bordet begynte vi å lengte hjem. Der ute var vi likesom meget nærmere far og mor, men herinne var vi så fremmede.

Da vi kom iseng, hvisket Nora: «Lengter du hjem, Maia, — uff så ekkelt.» —

«Nei, det gjør jeg vel ikke», sa jeg, og tørret en tåre vekk med nattkjolen. —

Tidlig neste morgen spiste vi frokost.

Å nei, for et bord! En kritthvit voksdruk var bredt ut over langbordet og rundt dukens kanter hadde Knut tegnet med mange snirkler — «Duk bred dig ut og dekk op alle kostelige retter».

Ja, nu skulde mor sett oss drikke havresuppe.

Den svære bollen stod med en fart i været. Og hjemme hvor mor både truet og lokket oss til å ta bare et lite glass.

Den dagen skulde vi gå langt opover. Nisten blev pakket, og med de samme formaninger vi fikk hjemme, drog vi ut.

Det hadde visst været skistevne heroppe, der hang røde små bånd i trærne langs en løipe. «Det måtte være knakende morro å se, hvor den ender», sa jeg. Men Nora var alltid så forsiktig. «Vi kan gå et stykke», sa hun.

«Det kunde vel ikke være det spor farlig å gå helt ut heller», syntes jeg, jeg måtte si.

«Vi skal tilbake igjen også», svarte Nora.

Da vi hadde gått en tid kom vi til en høide, hvor vi så for oss en veldig stor slette.

«Nu er vi på selveste fjellvidden», sa jeg.

«Ja, nu spiser vi frokost,» sa Nora.

Vi fant en sten, børstet omhyggelig sneen av den, satte oss og tok nisten frem. Så rart det var å være alene heroppe. Vi så oss rundt, bare trær og sne. Så foldet vi hendene og leste bordbønn.

«Tror du far og mor tenker på oss, Nora?» spurte jeg.

«Ja du kan da skjønne det; vi skriver et brev når vi kommer ned, Maia».

Med ett så Nora op og lyttet: «Hørte du noe», sa jeg, og flyttet mig nærmere til henne.

«Nei», sa hun, men så sig omkring med store øine.

Jeg reiste mig halvt.

«Nu hørte du noe, — hysch, hører du?»

Det puslet borte i et kratt, først svakt, så tydeligere.

«Skal vi se hvad det er?» spurte Nora.

Du verden så modig hun var. Men så skulde hun jo også bli sykepleierske, når hun blev stor.

«Nei, nei, Nora, det kan være bjørn, kanskje ulv også», jeg klynget mig til henne.

Da knaket det i grenene, og vi hørte tydelig det pustet tungt.

«La oss pakke maten sammen og gå Nora, jeg er så redd», hvisket jeg. Pludselig krasset det som et helt kompani ulver var påferde.

Vi reiste oss op, lot maten falle rett ned og satte avgårde. Så fort har jeg aldri løpet på ski. Den koldblodige Nora løp foran; men plutselig ved foten av bakken gjorde hun en flott Telemarksving.

«Vi går tilbake igjen», sa hun resolutt. Jeg kjente Nora, når hun hadde dette bestemte over sig, og jeg som syntes jeg hørte alle de fæle udyr bak mig.

«Nora, du mener da ikke, vi skal gå rett inn i et bjørnehi?»

«Det kunde jo være et menneske som lå der.» Nora begynte alt å kravle opover igjen.

«Ja, men mennesker snakker da, og vi hørte intet. Forresten er jo ikke dette en ordentlig fjellvidde.»

«Dessto sansynligere er det. Vi kan da ikke gå hjem og være glade, når vi vet at der kanskje ligger en og lider heroppe.»

Da begynte jeg å gråte, enda jeg vilde være så tapper. Jeg leste Fadervåret mitt hele tiden, og jo nærmere vi kom, desto tydeligere hørte vi et spetakkel som var meget værre enn første gang.

«Du Nora,» sa jeg, «hvis det skulde hende mig noe, så har jeg lest fadervåret mitt, si det hjemme, er du snild, og hils mor og far», her brøt tårene frem pånytt.

«Ja, si det du også da, hvis du blir reddet og ikke jeg.»

«Ja», hikstet jeg; så omfavnet vi hinannen og Nora gråt ordentlig.

Så tok vi mot til oss, krøp bort, og bøide de små busker tilside; sneen drysset og det knaket i kvistene. Men hvad så vi? En bitte liten hare som pliret på oss med to bitte små, sorte øine og hoppet som om den var vill.

Vi så på hinannen og brast i latter, det var forresten ikke bare latter, for vi lo og gråt på en gang.

Vi bøide oss frem og så på det lille, forskremte dyret; var det sykt?

Den kravlet rundt i ring, bakbenene hang som om de var visne, og den slepte dem efter sig. Da vi skulde se nærmere på den, hang det ene benet fast i en kvist, og alt det den strevet så kom den ikke fri.

«Jeg undres om den er sulten,» sa Nora. «Gå

bort efter maten, som vi løp fra, så skal vi legge den her, kanskje den spiser litt, stakkar.»

Jeg gikk bort efter nisten vår.

Nora la den tett inn til haren, men den var visst så redd, at den ikke engang forstod, det var mat. Vi løsnet bakbenet for den, så den hadde mere herredømme over sig, men enda villere blev den.

«Vi går ned og setter oss, mens den spiser», sa jeg.

Så satte vi oss ned på stenen igjen for å vente.

Da blev det med ett stille oppe i buskene. Vi kunde tydelig skimte gjennom de nakne grener, at den holdt frokost.

«Vi kan ikke la den ligge her og sulte ihjel», sa Nora.

«Skal vi ta den med oss?» foreslo jeg, «kanskje Knut og Randi kan finne på råd med den så den blir frisk.»

Nora satt og tenkte en stund.

«Ja, vi tar den med oss», sa hun, «så bærer vi den hver vår gang.»

«Ja, men vi døper den for Bitteliten da, Nora».

«Ja», sa Nora, «du kan da skjønne den skal hete Bitteliten, for det er den jo også, Maja».

Vi listet oss op til buskene for å ta den, men det var værre enn vi hadde tenkt; det var som om den hadde fått tidobbelt styrke efter frokosten.

Nora satte sig ned.

Og resolutt tok hun et tak om den, så den måtte

opgi all sin motstand, for hun holdt den så fast, så fast.

«Så, så så,» sa hun, «vær ikke redd, du skal få løpe inn i svarteste skogen igjen bare du blir frisk.»

Hun småsnakket så godt hun kunde, men du verden, som hjertet slo på den.

«Den har hjerteklapp», hvisket hun.

«Ja, du vet harehjerte, Nora», sa jeg, og var glad, at hun ikke ba mig om å bære den.

Nora klemte den inn til sig, som om den var et litet barn; men de øinene den satte på oss, nei de øinene, hvor redde og hjelpeløse de var.

Da vi kom ned til Randi og Knut, stod de ute på tunet og så efter oss.

«Du Knut», ropte Nora, «denne lille haren fandt vi oppe på vidden. Tror du, du kan gjøre noe for den?»

Noras øine så ut som to stjerner, de var blanke av forventning.

Knut klødde sig bak øret.

«Men i all verden», mumlet han, så brøt han pludselig av og sa ikke et ord mere.

Vi bar den bort i skuret og stelte med den. Knut stod bare og så på oss. Vi gledet oss så over at vi var gått tilbake og hadde tatt den med.

«Tror du den blir frisk snart, Knut?» Jeg syntes Knut var så rar, så jeg måtte spørre.

«Tenker da det», sa Knut.

«Du Knut, vi har døpt den for «Bitteliten», og når den blir frisk, skal den få komme tilbake til den store skogen igjen.»

«Hm», sa Knut.

Tiden gikk, vi hadde alt vært borte i fire dager; nu var det bare en igjen, og Bitteliten var ennå ikke frisk.

Vi vilde ta en riktig lang tur den siste dagen. Før vi gikk, vilde vi ut til skuret for å kikke på haren. Men Randi og Knut holdt oss tilbake, vi fikk ikke lov til å se den, før vi kom hjem til kvelds. «Da vil dere bli gledelig overrasket, sa Knut.

«Frisk», næsten skrek vi i munnen på hinannen

«Tenk om vi kunde få se den jage avgårde, før vi reiste». Knut bare lo.

Vi tok fart og satte avsted, for vi vilde op til vidden en gang til. På hjemveien fikk vi pludselig se en veldig bakke med et flott hop, som vi ikke hadde opdaget forrige gang vi var der. Vi satte utfor, og moret oss med å se hvor mange meter vi kunde hoppe, og før vi visste av det, var skumringen over oss. Vi fikk travelt med å komme tilbake, for vi skulde reise tidlig hjem dagen efter.

Ved foten av bakken vendte vi oss og så op. Der lå hele skogen og vidden og lokket oss. En enkelt stjerne var tendt, akkurat som en liten nattlampe stod den der ensom og blinket til oss to alene.

Da vi kom ned på gården, duftet det lang vei av den aller deiligste mat.

«Å, hvad får vi til middag idag?» sa vi i munnen på hinannen, mens vi tok skiene av, og satte dem bort, før vi gikk inn i spisestuen.

Her var pyntet som til fest. Granbar på bordet hvite duker overalt.

Knut og Randi kom inn.

«Så pent dere har gjort det for oss, tusen takk», sa vi og neiet.

«Ja, vi får da gjøre litt stas av dere den siste kvelden,» sa Knut og lo lunt.

«Hvad får vi til middag idag, det dufter så deilig her».

Jeg måtte spørre bare for å glede dem, for her var gjort alt for å glede oss.

«Ja, nå kan dere gjette nå», sa Randi, som så smått begynte å bære inn.

«Ribbe», prøvde Nora.

Knut ristet på hodet.

«Ryper» sa jeg.

«Ja, du var litt nærmere du», sa Knut.

«Dere skal få harestek», sa Randi triumferende.

Det var som hver blodstråpe stivnet i oss, og vi blev bare stående og stirre.

«Det er vel ikke — » mere fikk vi ikke sagt.

«Jo, nettop», sa Randi, «er det ikke hyggelig, at dere har bragt mat tilgårds, da?»

«Bitteliten», næsten skrek vi.

«Hysch da, småpiker, det var jo bare en ganske almindelig hare, vær nå fornuftige.»

«Randi, Randi, tok du haren vår og stekte, å Randi at du kunde». Jeg gråt ikke, jeg hylte.

«Bitteliten, Bitteliten», skrek jeg mellom hvert hikst.

«Maja da», sa Nora, mens tårene ustanselig randt nedover kinnene hennes.

«Vi skulde spise Bitteliten — aldri, aldri, aldri hører du».

Nu var det aldeles ute med mig.

«Dere kan godt spise den», sa Knut, «det er sur fløte i sausen, og det må da vel være meget bedre, enn at den blir jaget i skogen, til den halvdød av redsel blir skutt og dradd hjem. Jeg har ikke hørt make til småpiker til å ta på vei, Kom nå», la han til i en mildere tone.

«At du kunde, Randi. Alle andre harer kunde vi vel spise, men ikke den, bare ikke den. Vi vil ikke ha middag, nei, nei, ingenting», sa jeg, da jeg så Randi komme imot oss.

Jeg tok Nora under armen, og vi gikk bort til skuret, hvor den hadde vært.

Der lå restene av maten, der lå skinnet, der lå alt sammen efter den.

Så tok vi hinannen om halsen og gråt igjen.

«Jeg vil aldri spise hare mere», sa Nora.

«Ikke jeg heller, aldri mere. Så du, hvor tillidsfull den var tilslutt. Så du at øinene ikke

var fullt så redde lenger, husker du, hvor hjertet slo, da vi tok den, og nu — — — Kan vi ikke gå hjem ikveld, Nora? Si ja, å gjør det, er du snild.»

Det var jo Nora som alltid måtte bestemme.

«Jo, Maja, vi går hjem. Men tør du? Veien er lang, ser du. Det går intet tog.»

«Pytt, jeg er ikke redd,» svarte jeg og klemte hennes hånd.

Så listet vi oss op bakveien til værelset vårt, pakket, og skrev dette lille brevet:

Kjære Randi og Knut!

Vi må nok gå hjem ikveld. Vær ikke sinte på oss, vi orker ikke engang å kjenne lukten av Bitteliten. Vi sørger så. — Vi var borte i skuret og så det som var tilbake av den.

Takk for det dere har stelt så pent med oss.

Unnskyld flekken på papiret, det var Noras tåre, men bare en eneste en. Vi gråter ikke lenger, for tross alt har den det godt nu. Den blir ikke jaget mere.

Mange hilsener

Nora og Maja.

Månen stod høit på himlen, da vi kom ut, det var akkurat som Gud hadde tendt lampen for å lyse op på veien for oss. Vi for igjennem sneen, det var lyst som klareste dagen. For hver liten lyd vi hørte, så vi på hverandre.

Det var langt over midnatt, da vi kom til den siste grind som førte inn til byen.

«Husker du hjertet, hvor det slog?» hvisket jeg til Nora, da vi gikk gjennom gatene, som var aldeles tomme. «Ja,» svarte Nora, «jeg vilde heller sultet enn å spise den; det var for det den var så redd, at det var synd på den. Hadde den vært modig, hadde det ikke gjort så meget.»

Endelig nådde vi haveporten hjemme. Det var mørkt overalt, undtagen i fars arbeidsværelse. Vi tok skiene av og klapret så voldsomt med dem, at han trakk rullegardinet litt op og så ut. Da han fikk se oss, kom han løpende.

«Dere, småpiker», sa han næsten forferdet.

Da fikk vi øie på mor også; hun hadde våknet, da hun hørte oss.

Jeg kastet mig i armene hennes, far trakk oss inn i det lune arbeidsværelset, og avbrutt av gråt fortalte jeg så godt jeg kunde om hele påsken vår.

«Så, så, så, barn», sa far, mens han strøk mig over håret.

«Far, vi spiser aldri hare mere», det var Nora som kom til.

«Nå, nå, jeg kan godt forstå dere, småpiker. Det var nu det da, Randi kunde spurt først. Men nu kan jeg fortelle dere, at jeg er også blitt så glad i Bitteliten at det skal være en stund før jeg spiser harestek.» — — —

Historien var slutt, og bestemor så op. Per var

sovnet, men Hanne og Lise satt og stirret på bestemor.

«Stakkars Bitteliten», sa Hanne.

«Les mere da, bestemor», bad Lise, jeg er ikke søvnig.

«Nei, nu får vi vente til senere en gang, så Per også kan høre på, godnat begge to.»

Men om natten drømte Hanne om en hel skog full av harer, som allesammen hadde ondt i bakbenene.

Det skulde være juletreffest på Guldhaug, med dans etterpå.

Fra alle gårdene var gutter og piker innbudne. Når det var fest på Guldhaug, såes det lang vei. Gården lå som et lyshav der oppe i åshellet og skinte. —

Men langt inne i skogen ja, der som selve storskogen begynte, bodde en gammel mann, som hette Ivar Braaten med sine to barn, Knut og Guri.

Det var ingen i hele bygden, som kunde danse som Knut, og ingen som var så munter som Guri.

Og da mor sa: «Dere får se å komme bort til Ivar, små piker, og få Guri og Knut med til julefesten», da hoppet de av glede, for Guri og Knut visste så meget og kunde danse så godt.

Hanne og Lise spente skiene på sig og løp gjennom skogen. Pytt, det var da ingen sak å gå alene her. Det var jo så stille, ikke et menneske å se og ingen gårder.

Knut stod ute og måket sne, da de kom. Han var en vakker gutt på tolv år med et svart, krøllet hår og dype, blå øine.

Folk sa, at hans mor var fra Italien, men det var ingen som hadde sett henne. De sa også, at hun hadde vært danserinne. Det var naturligvis derfor Knut var så flink til å danse. Ivar selv hadde vært ved cirkus. Engang han dinglet øverst opunder kuppelen i en trapets, fallt han ned og forslog sig så han blev krøpling. Litt efter døde hans hustru, og han kom der til bygden, hvor han for det meste satt på en stol og laget vidjekurver.

Undertiden kunde Ivar Braaten være litt tungsindig og rar, da plystret han så vemodig. Og ennda han hadde vanskelig for å røre sig, hinket han da ned i bygden for å hilse på en gammel kjenning, som han sa. Men den gamle kjenningen var en violin, som hang oppe under taket hos landhandleren. Når han kom hjem fra disse turene, plystret han ennda vakrere enn før, og bandt sine kurver med et glad smil

Knut så op, da Hanne og Lise stod foran ham.

«Du og Guri skal på julefest ikveld», sa Hanne.

«Hvor?» Han så på henne, så hun blev rød.

«Til oss vel. Dere må komme, Knut, det blir ingen ordentlig julefest uten dig og Guri.»

Knut var litt kry over å være buden til Guldhøg, det var ikke så mange som bad ham.

«Vi har lært å danse av Trine», sa Lise. Knut smilte, danse, han skulde gjerne danse omkap med sneen som føk derute. Det var ikke å danse det å trampe rundt et gulv efter en falsk melodi.

«Kan vi gå inn og hilse på din far», spurte Hanne.

Knut sukket, og åpnet døren for dem. Og der satt gamle Ivar med alle sine kurver rundt sig.

De neide pent begge to.

«Nei, nei, er det ikke småpikene på Guldhaug da, kom nærmere.»

«Vi vilde så gjerne ha Guri og Knut på julefest ikveld», sa Hanne

«Se, så snilde småpiker, takk skal dere ha begge to».

De stod og så så forlegne på ham.

«Vil dere ikke sette dere ned da?»

«Jo, takk.»

De satte sig på kanten av en stol.

«Vi skal danse også; vi har lært», sa Lise for å si noe hun med.

Da blev Ivar Bråten så rar, han vendte sig halvt vekk, så ut av vinduet og satt lenge stille. Så begynte han å plystre, først svakt, siden sterkere.

Hanne og Lise satt og lyttet. Tonene fylgte rummet med noe, småpikene ikke forstod. Da endte han brått, så på dem og smilte.

«Plystrer du sån i sirkus, Ivar?» spurte Lise forsiktig.

«Nei, da, barnet mitt, der var jeg den villeste av alle krabater, der svang jeg mig aften efter aften opunder det høie hvælv, mens tusener av mennesker satt åndeløse og så på, og lysene, lysene, småpiker, de flimret som myriader av stjerner. Jeg blev villere og villere, mere og mere dristig. Og en aften vilde jeg utføre mitt vove-stykke uten nett under mig, da, da falt jeg ned, og da, barn, ja, efter det har allting vært ondt.

«Altsammen?» spurte Lise.

«Ja, for litt efter døde hun — hun som var Knuts og Guri's mor.

«Ja, men du har jo Guri og Knut, Ivar,» sa Lise opmuntrende.

Han satt lenge og så på henne, så hinket han bort og strøk henne over håret, mens store tårer trillet nedover de gamle kimmer.

«Barn», sa han.

Knut stod bak og så på, vakrere enn noen-sinne før, syntes Hanne. Så gikk han bort, tok sin far om halsen, og talte noe til ham, som små-pikene ikke forstod.

Da kom Guri hoppende inn, håret stod som en sky omkring henne; hun blev så glad over inn-bydelsen at hun tok Knut og danset rundt med ham. Hanne og Lise stod og så på, det var slett ikke slik Trine hadde lært dem å danse.

Så tok de Ivar i hånden og neiet dypt til far-vel. — —

Om kvelden var det strålende oplyst på Guld-

haug. Inne i den store salen som hadde tolv vinduer, stod en stor gran midt på gulvet. Den var pyntet så fint, at den formelig skalv under vekten av alt det den bar.

Piker og gutter stod eller satt i gruppevis. Men da Knut og Guri kom inn i salen, vendte de sig alle sammen for å se på dem. Mange av de voksne så med misnøie på disse fremmede barn, men ingen sa noe. De lignet bildene som hang på veggen i den lille salen. — Guri hadde hvit kjole, pyntet med svanedun, og Knut hadde sorte fløielsklær med hvit kniplingskrave på. Og slik som de kunde bukke og neie. Småpikene stod stille og stirret, guttene skulde jo late som om de ikke så på dem, men måtte titte i smug.

Hanne og Lise stod med åpen munn, og syntes med ett, at de selv slett ikke var så gilde lenger.

Men da de danset ring rundt juletræet, hadde de glemt alt sammen; alles øine vendte sig mot toppen av juletræet for der skinte julestjernen. Og den var nu så urimelig vakker.

Da de hadde sunget endel julesalmer, mente mor at de små måtte være trette, og så blev de plasert i grupper for å spise.

Og så tok far Guldhaug en stor stang og begynte å høste juletræet.

Allesammen skulde de ha en liten ting hver.

Knut fikk en speiderkniv, og Guri fikk en bade-dukke. Per fikk en ordentlig indianerdrakt, Hanne og Lise hver sitt farveskrin. De så langt

på badedukken til Guri, men da de fikk ekstra en liten sykurv, flettet av italiensk strå fra Ivar, så syntes de ingen var så rike som dem.

Det de allikevel lengtet mest til var dansen. Knut hadde lovet å danse med Hanne, og hun gledet sig voldsomt.

I all hemmelighet gikk begge småpikene op og tok av sig de små lette skoene og byttet på sig beksømstøvler, de vilde virkelig vise at de kunde trampe takten.

Da dansen begynte, kom Knut bort til Hanne som en ordentlig kavaller og bukket. Det var reinlender, og nu skulde hun da riktig vise hvad hun hadde lært. Da hun kom til første takt, satte hun beksømstøvlen hårdt i gulvet, næste takt trampet hun i, løftet benene høit så det kunde høres, hvad det også gjorde, for alle vendte sig og så på henne. Opmuntret av dette trampet hun så ofte hun kunde, og det var rart slik en kraft det var i de små støvlene.

Knut smilte, han vilde ikke danse dansen ut. «Hvorfor har du tatt disse store støvlene på dig?» spurte han. «Fordi jeg ikke kan trampe med de små skoene.»

«Ja, men du skal ikke trampe.

«Å,» sa Hanne og stirte skuffet på ham, «men det har Trine lært oss.»

Da kom mor.

«Hanne, gå op og ta på dig de små skoene.»

Tenk å snakke i så streng tone midt i et selskap.

Bedrøvet gikk hun op, og litt efter kom Lise hikstende, nu vilde de slett ikke danse mer den kvelden.

Men da de kom ned hadde bestemor samlet alle barna inne i den lille salen, der satt de og tømte julekurvene sine.

Mor kom bort til Hanne og Lise og sa: «Over jul skal dere få gå på danseskole, småpiker.»

«Vi har jo lært, jo,» svarte de.

«Ja, ja, men småpiker danser ikke sånn nu, ser dere.»

Da kom Per hoppende.

«Bestemor skal lese for oss,» ropte han.

«Ja, men du må ikke sovne da,» ertet bestemor.

«Nei, er det bare morsomt, så skal jeg være våken,» sa Per rolig.

Så satte alle barna sig sammen rundt småboder og la alle sine godter foran sig. Men til å begynne med rørte de dem ikke, for de stirte forventningsfullt på bestemor, som satte brillene på og leste:

«SOLØIE»

Rett inn under åsen så høit at man kunde se hele byen på den ene side, og den blinkende fjord på den annen side, ligger en liten, vakker gård, som heter «Soløie».

Huset er hvitmalt med grønne vindusskodder og grønne rullegardiner for vinduene.

Når man står nede i bakken en kveld og ser opover, ligner huset en silkeklædd sovedukke

med lukkede øine, for det glitrer og glinser hvitt i måneskinnet.

Men tidlig om morgenen, når gardinene trekkes op, og solen flommer inn og alle de små blomster står duggfriske og strekker sine små blomsterhoder mot solen og dagen, — da kalles huset med rette «Soløie».

Idag skal der slås leir nederst i haven på «Soløie». Og under det store bjerketre, hvor gresset er grønt og bløtt, skal festen holdes.

På gården er der fire småpiker, ja, også Lillebror, men han er så liten at han ikke kan hjelpe stort til.

An-Marie, den eldste av småpikene, — en vakker pike på elve år med gullgult hår, som er flettet i to svære fletter, — har det særlig travelt.

Hun skal ha overopsyn og hun skal bake kake, og det er slett ikke så lett.

Inger skal vispe eggedosis, Anna skal koke kaffe og Tulla skal dekke bordet, eller gresset, for de skal bruke gressbakken som bord, slik at de kan se ut over hele vannet og følge fjordbåtene når de kommer for full fart innover med alle pappaene til øene rundt omkring.

De store guttene skal ha indianerkamp oppe i skogbrynet, og da er de nok skrubbsultne når de kommer ned for å hvile.

Der kom guttene i full indianerrustning, Hans-Kristian var høvding, og hadde en — næsten ordentlig — indianerdrakt på, for hans far var

kaptein og hadde tatt med alle disse rare tingene hjem til ham.

Så hadde han lånt søsterens sminkesaker og svertet sig i ansiktet, satt på sig en krum løvenese og sort tjavset hår.

Du verden hvor han lignet en ordentlig indianer. Det var ikke fritt for at de andre indianere som marsjerte bak ham, var litt lange i ansiktet, for fullt så fine var de nu ikke.

De så nu allikevel med beundring på ham, — men pytt san — bare vent, han fikk passe sig, Hans-Kristian, når først striden begynte, og de tenkte på alle de lure barhyttene de hadde laget på forhånd.

«Skulde hilse fra far og si at dere fikk ikke lov å skyte med piler som er spisse,» sa Inger, hun stod med hendene i siden som en riktig kokke, den lille lyse, flettepisker med det lyserøde båndet på strittet rett ut bak henne, og opstoppernesen stod ende til vær.

«Vi skyter ikke med pil og bue, vi har tomahawk,» svarte høvdingen.

«Hvad skal dere med den da?»

Han svingte tomahawken truende i luften.

«Å-å,» skrek alle småpikene og glemte næsten sine vertinneplikter.

Da benyttet guttene øieblikket og stormet op imot åskanten med ville indianerhyl.

«Isch — de guttene,» sa småpikene og jepte efter dem.

An-Marie begynte å røre kakedeigen, eggene skulde vispes så godt for at kaken skulde bli riktig fin, og det tok tid.

Inger hadde pisket eggedosis, hun holdt nettop på å fylle alle glassene med dette vidunderlige gule, deilige, og stod og slikket vispen, så eggedosisen satte merker over hele ansiktet.

Efterpå for en bitte liten, lyserød finger rundt nede i bollen, det var en slikking så hun nær hadde glemte alt det andre som var å gjøre.

Anna holdt på å telle alle koppene med vann hun skulde ha på kaffekjelen; mor hadde sagt der skulde være en teskje kaffe til hver kopp vann, så det var ikke så liketil å holde rede på det.

Tulla dekket gresset. Hun hadde lånt mors pene duk med lyseblå border på, og pyntet rundt med fine små blåklokker, og hver indianer fikk et lite glass med de deiligste grener av rosentjørn i ved sin asjett, for nederst i haven stod et rosentjørntre så stort og så rødt at det fullstendig lignet en liten balldame klædt i rokokkjole.

Lillebror gikk mellom dem allesammen; han var for liten til å leke indianer, for liten til å hjelpe småpikene og for stor til å legge sig, og iverien var han også. Tilslutt blev han trett av at ingen tok sig av ham, og satte sig på en sten og begynte å gråte.

«Gråt ikke, du Lillebror,» sa An-Marie, hun var alltid så veslevoksen og klok. «Kom så skal

du få hjelpe med noget annet du, — du kunde godt la Lillebror få slikke eggedosisen,» sa hun til Inger.

«Å,» sa Inger med eggedosisdrypp av pekefingeren.

Men så fikk Lillebror en kake i hver hånd, og det hjalp godt.

An-Marie tok den store trillebøren hans og gikk med ham nederst i haven.

«Her skal du se, Lillebror, du skal få lov å luke gulerotradene, du; nu tar du ugresset og legger i trillebøren din, du kan tro mor vil bli glad.»

Lillebror var lutter smil, han bøide sig ned og så på alle de små vekster, som han syntes var like allesammen.

«Se her, Lillebror, dette er ugress, og dette er gulerot, men dem må du ikke røre, du skjønner nok det du.»

Så klappet An-Mari ham, og løp tilbake til sitt arbeide.

Da hun kom op var alt iorden, — undtagen kaken. — Der kom røk ut av ovnsdøren, og da hun åpnet den, var kaken brent, ja, næsten sort oppå. Å nei, at slikt skulde hende; guttene vilde bare gjøre nar av henne. Hun satte sig trett ned, og det kom en klump i halsen.

Da kom mor ut.

«Jeg luktet det helt inn, du har brent kaken, An-Marie, har du ikke passet godt på nu?»

«Ikke skjend på mig da, mor. Jeg skulde hjelpe

Lillebror, og så — ja, så kom jeg for sent da, ser du, jeg er så lei, mor.»

Det var noe så sårt over An-Marie at mor klappet henne over håret, og hadde virkelig ondt av henne.

«Vent litt da, An-Marie, så skal du se,» sa mor, og tok kaken med inn i spisestuen; da hun kom ut igjen med den, lå den på et fat med hvit serviett under, og oppå kaken var det bringebær-syltetøi, og nedover sidene fløt de deiligste bringebærtårer.

Da satte An-Marie store øine.

«Du hele verdens aller kjæreste mamma,» sa hun og fløi mor om halsen, så hun nær hadde sluppet kaken.

Stolt gikk hun opover haven, mens alle småpikene stimlet sammen om henne.

«Å, å,» sa de i munnen på hverandre.

Men nu var også altsammen ferdig, så nu kunde guttene gjerne komme.

«Kom så går vi op og ser efter dem,» foreslog Inger. Så gikk de arm i arm op gjennom bakene, til de nådde frem til barhyttene.

Der gikk det vilt for sig. Guttene krøp langs lyngen, de svinget tomahawken og skjød med pil og bue, så det hvinte i luften, men det var visst siste del av striden, for høvdingen satte i et hyl et eget rart hyl; sa stanset all kamp, og der blev kort rådslagning. I gåsegang gikk de bort under en høi og gravet ned stridsøksen, så sendte de

høitidelig fredspipen rundt, og pipen hadde høvdingen selv laget av kastanjer og pinner.

Så kom de allesammen ned over bakkene med skråll og latter, og kastet sig trette ned i gresset, der hvor det var dekket. Øinene lyste, jamen kunde de være flinke disse småjentene, tenkte de og strakte benene karslig frem.

«Så flink du er til å bake, An-Marie,» hvisket Hans-Kristian.

«Å, du da,» sa hun og vendte sig for at han ikke skulde se hvor rød hun blev.

Kaffen blev skjenket i, og der blev fortalt historier om hvad indianerne kunde opleve ute i de store skoger. Men med ett husket An-Marie på Lillebror.

Hun satte hånden for munnen og ropte av full hals:

«Lillebror! Lillebror!»

Langt nede i bakken kom Lillebror stabbende med trillebøren så full at han holdt på å velte den for hvert skritt.

«Du må komme og spise,» sa An-Marie.

Da han nærmet sig, så de at trillebøren var dørgende full av gress; men i den ene enden av gresset var der en bitte liten, lyserød spiss, deilig og blekrød mot det grønne.

Alle som én så med forferdelse på ham og på gresset. Han hadde jo plukket op hver eneste en av mors gulerøtter, og ugresset, — ja, det stod pent tilbake.

Men nå begynte Lillebrors munn å skjelve, og øinene stod fulle av tårer; han skjønnte han hadde gjort noe galt. Da reiste høvdingen sig op.

«Sett trillebøren din bort til husveggen, Lillebror, så spiser vi.»

Han sa det så høitidelig at småpikene fniste.

Lillebror tuslet bort, og var snart lutter smil bare ved tanken på kaken.

Da de hadde spist, kalte høvdingen sine folk sammen, og nederst i haven bar det.

De hakket og de spadde, An-Marie hadde betrodd sig til mor, og fått med sig en pose nytt gulerotfrø.

Og snart stod radene ferdige og sådd på nytt. Så var det op i haven igjen, for mor hadde lovet brus og enda litt mere godt. Og det var slutten på slaget ved «Soløie».

Bestemor så op. Hun tittet smilende bort til Hanne og Knut, som satt hånd i hånd i sofaen.

«Ja, An-Marie var en flink småpike,» sa hun. «Ikke sant, Hanne?»

Hanne blev rød og tok hurtig hånden til sig. «Jo,» svarte hun.

Så leste bestemor pånytt:

«ARNE»

Han satt på gymnastikktrappen og gråt. Han hadde listet sig hit bort, for her var så stille at ingen kunde hverken se eller høre ham.

Det var forferdelig også, dette med karakter-

boken igjen, hadde ikke tysklærerinnen skrevet en hel side med ekle ting. Hva stod der?

— Arne må ta sig sammen, ellers må han — hvis han ikke klarer tentamen — flyttes ned en klasse. Grammatikken er meget slett, så det var ønskelig om han snarest fikk privat undervisning.

«Så ber du din far sette sitt navn der,» sa den viktige tysklærerinnen, da hun gav ham boken.

Ja, hun visste på prikken hvad som sved mest.

Han tørret øinene; det var jo ikke nødvendig at noen så han hadde grått, det var bedrøvelig nok allikevel.

Tyskboken lå opslått på fanget hans, det var så vanskelig at det gikk i surr altsammen.

«Tyske regler må pugges,» sa lærerinnen, «husk det, gutter, ellers lærer dere aldri tysk. Pugget han ikke kanskje? Han kunde hele rammen utenat, men når han skulde si den frem, var det feil allikevel.

Han gråt igjen, det var dette med far, — der vilde han vel sitte og se alvorlig på ham og sette navnet sitt under uten å si et ord.

Litt efter reiste han sig; nu hadde vel guttene gått, og det var best å pusle hjem. Så pakket han bøkene sammen, mens han prøvde å svelge den dumme klumpen i halsen.

Da hørte han en klingende guttelatter, og to hoder stakk frem rundt hjørnet av skolegården.

Han så forferdet op, der stod Hans og Kristian og lo av full hals.

«Sitter du og griner nå da?» ropte de. «Jeg griner slett ikke, jeg,» sa Arne, men ennu mere lo de.

«Å, du har fått karakterboka di hjem, du har grint lenge, er du redd nå da?» ertet de. «Jeg er slett ikke redd, jeg, spioner,» ropte Arne til svar.

«Sa du spion?»

«Ja, jeg sa det.»

«Kom, så tar vi ham med det samme,» sa Kristian. Hans var litt mere rolig, og han syntes også dette oppjøret måtte ha litt flere tilskuere.

«Vi møtes heller i eftermiddag,» foreslo han.

«Tør du møte oss på Nisseberget klokken seks i eftermiddag?» sa han til Arne, «så tenker jeg, du ikke kaller oss spioner, jeg.»

«Kom så mange dere vil, jeg tør nok.»

Med disse ord tok Arne bokpakken sin og gikk.

Men Hans og Christian fikk det travelt, de måtte samle flest mulig gutter sammen, dette skulde bli morro.

Arne gikk langsomt, det verket i hodet, allting var forbistret kjedelig.

Da han kom hjem, syntes han far så på ham med et litt underlig blick. Mon han visste noe? Han snek sig inn og la karakterboken under sofaputen der far alltid hvilte middag, han vilde da vente i det lengste med å vise den frem i alle fall.

Ved bordet følte Arne det som om han aller helst vilde undgå farens blikk.

Desserten var Arnes livrett, tyttebær med fløte. Han glemte næsten tysken og alle fortredeligheter bare ved synet av den.

Med ett så far på ham.

«Du Arnefar,» sa han, «hvordan går det på skolen nu?»

Arne blev rød. «Karakterboken,» var det akkurat som noen hvasket.

«Enn tysken din, Arne?»

«Jeg vet ikke,» sa Arne og bøide sig dypere over tallerkenen.

«Har du fått mere føling med grammatikken din nu da? Jeg tenkte det, Arnefar, at du og jeg kunde lese litt sammen, hvad sier du til det?» «Ja.» «Kom inn på kontoret til mig, når skal vi si, klokken seks for eksempel, hvad sier du til det?»

— Nisseberget — sa det tydelig inne i ham, han skulde jo gjøre op med guttene.

«Nå, Arnefar, passer det ikke?» sa far og smilte.

«Jeg vilde heller klokken fem,» sa Arne.

«Nu vel, så sier vi fem da.»

Arne vilde ikke gi op. Han skulde nok møte dem, nei, om de skulde si han var feig, han skulde vise at det var han ikke.

Presis klokken fem kom Arne inn på fars kontor med den tyske grammatikken under armen.

Det var så lunt og fredelig derinne, det dunkle

lys, ovnen som gnistret og sprakte, de bløte tep-
per og de dype, deilige stolene, og så var det det
med far at han forklarte tysken så godt. — «For-
står du det?» sa han alltid, og når Arne ikke for-
stod, så snakket de sammen om det, og da gikk
det meget lettere.

De leste sammen en god stund, så kom mor
inn med kaffe. «Jeg tenkte dere vilde ha kaffe
inn her,» sa hun og forsvant. Da de hadde druk-
ket kaffen, leste de litt igjen, og før Arne visste
ordet av det hadde timen gått.

«Nå, Arnefar, vil du holde på lenger?» Han
rødmet.

«Du får pakke sammen da, du har vært så
flink idag, at du må være med mig på kino ikveld.»

«Kan jeg ikke gå ut litt først?»

«Jo, jo, kom bare hjem til vi skal gå.»

Far syntes Arne hadde det svært travelt med
å komme avsted.

Arne løp alt det han orket ned til Nisseberget.

Da han stod foran alle guttene, var han ikke
så modig allikevel, men det viste han ikke.

«Nå, skal du gjøre op nå da,» ropte de.

«Jeg skal gjøre op med Hans og Kristian, jeg,»
sa Arne.

«En av gangen,» sa Kristian, og før han visste
ordet av det røk de sammen. Guttene hujet og
ildnet dem op, når kampen begynte å dale, og de
sparte hverandre ikke. Tilskuerne hadde dannet
en sirkel rundt de kjempende, støvet hvirvlet

omkring dem, og Kristian hadde alt fått et blått øie, men da syntes Hans det gikk for vidt.

«Nå er det nok,» ropte han. «Jeg skal gi dig en omgang også, jeg,» sa Arne.

Da tok Hans ham uten videre, løftet ham op som en fjær, og satte ham utenfor ringen av gutter.

«Når jeg har sagt det er nok, så er det nok, sa han.

Det blev stille i flokken, men Arne så på Kristian med en mine som sa: «Jeg vant»; så tok han trøien sin og ruslet hjemover.

«Hvor har du vært?» sa mor, da hun fikk se ham. Han svarte ikke.

«Si hvor du har vært,» gjentok hun.

«Guttene fløi på mig,» svarte han uten å se op.

«Ja, men du tok vel ikke igjen?»

«Jo.»

«Det skal far vite, Arne.»

«Far har sagt at jeg skal ha alt denslags unna-gjort så fort som mulig,» svarte Arne litt mere sikker i stemmen.

«Tenk å lære dig til å slåss, du skal ikke slåss, har jeg sagt.»

«Måtte vel ta igjen, vel.»

Da kom far.

«Hvad er det?» spurte han.

«Ja, Arne har slåss.»

«Slåss? Kom inn på kontoret til mig, Arne.»

Arne gikk med inn, det var ikke fullt så hyggelig her som før i eftermiddag.

«Nå, Arne, nu får du fortelle mig alt sammen.»

Arne satte sig skyldbetyngtet ned og fortalte alt uten å spare hverken sig selv eller de andre. Han snakket så ivrig om kampen på Nisseberget, at far uvilkårlig kom til å tenke på sig selv som liten gutt, og smilte. Tilslutt reiste han sig bare op og sa:

«Du får gjøre dig istand og følge mig da, Arne.»

Arne så op, skulde han ikke ha skjenn? Men far gikk bort til vinduet og stod og så ut i haven. Arne snek sig ut, vasket og pyntet sig, og stod atter inne i kontoret; ennu sa ikke far et eneste ord.

Litt efter gikk de sammen nedover. Da tok far og la Arnes hånd inn under sin arm, og så sa han: «Jeg synes ikke det er riktig å slåss, gutten min, men jeg kan forstå at du gjorde det.»

Arne så op. Ingen var så kjekk og så snild som far.

Historien var slutt, og bestemor så rundt på sine tilhørere.

«Hvad synes du om ham da, Per?» spurte hun og bladet i boken.

«Han var dom,» sa Per.

«Var han dom, hvorfor det da?»

«Fordi han ikke sloss med den ekle Hans, som bar ham ut av ringen.»

«Å, jeg tenker han hadde fått juling nok, jeg,» sa Hanne.

«Han var dom allikevel,» sa Per og spiste brente mandler.

«Har dere lyst til å høre litt om en liten pike?» spurte bestemor, og rettet på brillene sine.

«Ja,» ropte de allesammen, «ja takk.»

«Så må dere høre godt etter da,» sa bestemor, «det er om et ball og om en liten pike som heter:

«NINETTE»

Ninette lå og verket i sitt lille hode, først var det spenningen, og så var det disse papilottene, som gjorde så fryktelig ondt. Ida sa at hodet hennes med alle disse piggene lignet et pinnsvin.

Ninette var så ulykkelig fordi hun ikke fikk lov å klippe håret sitt. Alle de andre småpikene hadde kort hår, mens hun måtte børste og flette sitt lange gylne hår. Ida var nok flink til å jevne det i kantene og få det riktig blankt, men Ninette satte op et grettent ansikt når hun så sig i speilet.

Ida var en mellemting av barnepike og stuepike. Hun var hverken det ene eller det annet, men allikevel skulde hun være begge deler. Ninette hoppet av glede når hun kunde gå til Ida og si: «Idag skal du være barnepike.» Da hadde de to det hyggelig sammen. De stod på ski, akte nedover de største bakkene, bygget store snefestninger, og snemenn så store og så ordentlige, at ingen kunde lage maken til dem.

Alle guttene og pikene måtte bort og se på henne, når hun stod hvit av sne og modellerte. Da hadde de det så morsomt sammen.

Nu skulde altså Ninette på sitt første ball, og var det å undres over at hun vendte og snudde sig i sengen, der hun lå med alle sine papillotter? Tenk å ha lange krøller, så ekstra fra alle andre — uff, så ekkelt.

Endelig sovnet hun. Og da Ida neste morgen stod bøid over henne, lå hun og smilte i søvne.

«Krølltoppen min,» sa Ida, «klokken er mange.» Ninette reiste sig helt op i sengen og gned de søvnige øinene. «Å, Ida, tenk idag, du, idag skal jeg på mitt første ball; du kan tro disse papillotene var ekle å ligge med.»

«Ja, de var nok det, men blir du pen ikveld, så blir du nok ballets dronning. I hele natt har du vel drømt om ballet?»

«Nei, det har jeg slett ikke, jeg har bare verket i hodet mitt, jeg.»

«Nu blir du alene om å ha langt hår, så du kan tro alle sammen vil kappes om dig.»

«Ja,» sa Ninette og så drømmende ut i været. Hun var ikke så helt fornøid med å måtte gå hele dagen med disse avskyelige papilottene.

Ninette hadde gått på byens beste danseskole, kunde de aller nyeste dansene og da hun så blev buden på ball til noen av fars og mors bekjente, så, ja, det er næsten ikke til å tro, men tenk, — mor sa først nei, avgjort nei altså. Hadde ikke

Ida bedt så pent for henne, og hun selv grått sig i søvn, hadde hun aldri fått komme med.

«Ninette er så liten,» sa mor, «hun må bli større først.»

«Ja, men hun er jo av de små damene jo, frue,» sa Ida, «hun blir aldri av de store.»

«Det hjelper ikke,» sa mor, «hun må bli større, hun er så barnslig.»

«Er det ikke barna som skal more sig da, å gjorde De da De var lita, frue?»

«Jeg? Jeg hadde to lange brune fletter innsmurt med pomade, jeg Ida, og lang kjole, — og hjalp mor i huset.»

Ida turde ikke svare, men da hun kom i spisestuedøren, vendte hun sig og sa: «La vesla gå, De frue.»

Mor skulde til å si noe, men spisestuedøren blev lukket så fort igjen.

Om det var dette som overvant mor? — Det var det ingen som riktig fikk greie på. Men en dag da de satt ved middagsbordet, så sa mor plutselig:

«Ninette, du skal få være med på ballet allikevel.»

Ninette så ut som et spørsmålstegn, men så reiste hun sig op med ett, hoppet på ett ben rundt hele spisestuen, hun hadde nær veltet det store fatet som Ida kom inn med.

Ida stod som fastnaglet og så på henne.

«Ida; Ida,» ropte hun, «jeg skal få være med på ballet, jeg skal få være med på ballet.»

Men Ida blev rød akkurat som hun skulde være sint. Da hun var i døren vendte hun sig om og sa: «Det er ikke mere enn rimelig at du skal være med.»

Mor bet sig i leben og syntes det var svært nesevist sagt av Ida. Og da far sa: «Der kan du se, mutter, Ida og jeg er enige vi.» Tenk, mor så da næsten ut som om hun angret på å ha sagt ja. — —

Da den lenge ventede kveld kom, stod Ninette ferdig med de lange, gylne krøller og et par strålende øine i det lille rødmussede ansikt. Kjolen var rosenrød og stod som en sky omkring henne. «Hun skulde hatt vinger,» sa Ida, «for hun ligner en liten alf, «ja, ja, nu må du få ballkortet ditt fullt da.» Mor smilte stolt. «Hun kommer nok ikke til å sitte over en eneste dans, det gjorde ikke jeg heller som liten,» sa hun og sendte Ida et verdig blikk.

Ninette fikk sin fine lille fjærvifte, så rakte hun sig på tå, kysset hver eneste en, hoppet nedover trappene og kjørte til ballet.

Her var strålende oplyst.

— — «For fint til å være barneball, det synes nå jeg,» sa en gammel dame, som stod ved inngangsdøren med en stanglorgnnett, og stirte stivt på hver og en som kom inn.

«Nei, se,» sa hun, da den lille rosenrøde sky

som hette Ninette stod foran henne. «Hvor du er strålende, og så de deilige krøllene, tenk hår nu, du er jo en hel liten antikvit. Hvor gammel er du, barn?»

«Elve år,» svarte Ninette og neide dypt.

«Hvad heter du?»

«Ninette.»

«Det navnet passer akkurat til dig, ja hvis man bare hadde et blick inn i fremtiden og kunde se hvilket navn passet best. Du kunde simpelthen ikke ha noe annet navn, du.»

Den lille blev rød. Dette var jo en god begynnelse, tenkte hun.

Så fulgte Ninette med strømmen inn i de oplyste stuer. Da alle barna var samlet, blev de ønsket velkommen med en liten tale av husets herre.

Alle småpikene var i små, lette kjoler, og guttene i lange benklær med matrosbluser; de var som små kavallerer, der på prikken visste hvordan de skulde opføre sig.

Ballet åpnedes med en polonese, som endte i vals.

Spisestuen var forandret til dansesal. Her var det parkettgulv, nettop bonet, så de små gled fint og lett til valsens toner.

Det var bare én ting i spisestuen som ikke var som den skulde, og det var — lampen. Den hang midt i taket, gammeldags, fint pusset, og lyste så godt den kunde. Men den hang så altfor lavt nede, var ikke til å trekke op, og de dansende

vrikket hodet til alle kanter for ikke å komme i nær berøring med lampen.

Da kom den damen som stod ved døren gående bortover gulvet. «Nei, dette vil vi ikke ha,» sa hun, «dere kan ødelegge hodene deres allesammen. Lampen henger altfor lavt, vi må finne på noe her.» Så klappet hun i hendene, og musikken stanset.

Hun stod en stund rådvill, men så ropte hun: «Ninette, Ninette, hvor er hun, denne lille piken med de lange krøllene?»

Ninette kom springende.

«Se der, der er du jo, hør her, du lille, — gå efter en stol,» — sa hun henvendt til en gutt. Han løp efter en spisestuestol, og den satte hun midt under lampen.

«Så, nu setter du dig her på den stolen, Ninette, så er du likesom et lite, a, hvad skal jeg si, et lite fyrstårn, — du danser vel ikke så meget, du, tenker jeg, guttene er vel for store for dig, og jeg kan ikke ha det på mig, at en eller annen skulde støte hodet sitt bort i lampen.»

Ninette satte sig på stolen. Den var høi, og de små benene dinglet uten å nå gulvet. Lyset falt like på henne. De andre barn vendte sig, stakk hodene sammen og lo; guttene glemte rent å være små ridderlige kavallerer.

«Se, det var utmerket; men du ser så ulykkelig ut. Du skal da få danse du også, guttene danser nok litt med dig etterpå. Ja, mine damer og her-

rer, nu kan dere fortsette, for nu er lampen uskadeliggjort.»

Ninette fikk en kake i hver hånd. Uten å spise satt hun der midt i stuen, snudde og vendte på sig, rødere og rødere. De danset rundt henne allesammen, og tilslutt hadde hun følelsen av at hele verden hadde glemt henne.

Da det blev pause blev hun ropt inn for å få dessert, men ingenting var det minste moro lenger. Hun ønsket sig hjem. Tårene holdt hele tiden på å bryte frem, men hver gang de kom tok hun tappert en bit av kaken.

Først da de siste valsetoner lød gjennom salen, ropte den samme damen til en stor gutt: «Å du, dans denne valsens med Ninette, hun har vært et merkelig tålmodig lite fyrstårn.»

«Nei takk, jeg vil ikke danse,» sa Ninette.

«Jo visst vil du, så kom nu, barn.»

Valsens toner lød vuggende og sakte. Gutten trakk henne ut på gulvet, litt ublidt, syntes hun. Men Ninette var trett og bedrøvet, hun brydde sig ikke det ringeste om å komme i takt med sin kavaler.

«Du kan jo ikke danse jo,» sa gutten, og brøt op midt i dansen.

Han trakk henne med sig nedover gulvet.

«Hun kan jo ikke danse,» sa han. Da åpnet Ida døren for å hente sin lille yndling.

Ida så på henne. Kunde ikke Ninette danse?

Hun sendte gutten et rasende blikk. «Jo, det kan du tro hun kan,» sa hun kort.

Da de kom ned i bilen, la Ninette det lille hode som hadde verket under papilottene, inn til den trofaste Ida, og brøt ut i varme tårer over sitt første ball.

Hennes mor kunde ikke forstå hvorfor hun var så ulykkelig, men da hun om morgenen efter kom inn i hennes værelse og fant et tomt ballkort liggende på gulvet, sa hun sakte ved sig selv:

«Stakkars liten, det var visst ingen som vilde danse med henne.»

*

Bestemor var svært rørt over denne fortellingen, for hun tørret øinene gang på gang, men Per forstod ikke at det var noe å gråte over.

«Tror du hun har fått lov til å klippe håret sitt nå?» hvisket Lise.

«La oss håpe det,» svarte bestemor. «Men nu skal jeg lese to historier til, så får det være slutt. Her har jeg en fortelling om en liten gutt som fikk en båt, han hadde stor nytte av. Den gutten het enda Knut.»

«Å, la oss få høre,» sa barna, og så leste bestemor:

«KNUTS KANO»

Knut stod ved vinduet og så utover fjorden. Han så på alle båtene og hadde bare et brennende ønske: å eie en kano.

Hadde nu bare tante Grete ikke vært så sur og gretten og satt sig imot den kanoen, som hun så godt visste vilde glede ham, men slik var det bestandig.

Enkelte tanter var så søte som honning, andre så sure som eddikk.

«Jeg forbyr dere å kjøpe kano til Knut,» sa hun til far, mens hennes øine skjød lyn.

Mor blev alvorlig, men far bøide sig og smilte, for han vilde nødig gjøre tante Grete imot.

«Dere får ikke lov å tenke på det engang, får han kano, så kan dere si farvel til eksamen.»

Det var hennes siste trumf, hun visste hvad som var fars ømmeste punkt.

Men dette med eksamen var vrøvl, for Kristian hadde jo kano, og han fikk «meget» både i matematikk og tysk, og det sa Knut til far. Men far bare smilte han.

Det var to dager til Knuts fødselsdag, da fikk han alltid lov til å legge ønskeseddel under hodeputen sin, og dengangen hadde han bare et eneste ønske.

Han skrev til far og mor og allesammen, ja, til tante Grete også:

— *Kano* —

Da han våknet om morgenen på sin fødselsdag fant han på bordet ved siden av sig en seddel:

«Se ut i haven under det store kastanjetre
fra far og mor».

Han hoppet ut i bare pyjamas og så, — gned de søvnige øine og så igjen, kløp sig i armen, jo — han var våken.

Op til stammen under treet var reist en splinterny kano. — Han hoppet op i sengen, der stod han og danset på ett ben og på to ben, da far og mor kom i døren for å gratulere ham; så løp han rett på dem og gav dem et ordentlig kyss. Mor lo, og far bare smilte glad, akkurat som om det var ham som hadde fått kano.

«Kjære mor,» sa han, «gutter er vi bare én gang.»

«Å, jeg synes dere menn er gutter hele livet, jeg,» svarte mor.

«Når skal jeg få padle ut?» sa Knut.

«Ja, nu skal du høre, Knut. Vi hadde tenkt å holde fødselsdagsselskap ute på den store holmen. Det er jo søndag idag, så tar vi den største robåten og ror ut allesammen, så padler du foran da, ser du, og er fører.

Der finnes ikke mere enn en eneste far i hele verden, tenkte Knut, da han klædde sig, det var jo akkurat slik han vilde ha det.

Solen stakk i og lyste op i havestuen, det duffet av hegg og syrener, det puslet og hvasket i kjerr og kratt av fugler og insekter, det sang ute i selve naturen og gjorde sommeren rik på løfter.

Knut stod i havedøren og kjelte kanoen med øinene, over middagen skulde den ut i det blanke vann.

Da kom tante Grete opover havegangen. Knut stod spent, hvad vilde hun si? Hun gikk statelig forbi hans kano, som om den ikke skulde være til, og like inn i spisestuen.

«Værsgod, her er en liten ting du kan ha nytte av,» sa hun.

Han tok gledestrålende pakken, følte på den og kjente det var en bok. «Indianerbok,» sa han. «Nei, gutten min, jeg gir dig ikke unyttige ting, av mig får du det du har bruk for.» Han syntes så tydelig hun la trykk på den siste setningen.

Han åpnet pakken. «Tyske ord og uttrykk for middelskolen» stod der på en tynn, grønn bok. Han rakte hånden frem til tåkk, men tante Grete fikk intet varmt guttekyss.

Det var spenning ved middagsbordet, for ennu visste tante Grete ikke noe om kanoen.

«Vi skal holde kaffeselskap på en holme ute i fjorden, Grete, blir du med?» spurte far.

«Hvordan kommer vi dit?» spurte hun og spiste ivrig.

«Vi tar den store robåten og ror ut allesammen, den er trygg, vet du.

«Ja, såfremt der ikke ligger en eneste krusning på sjøen,» sa tante Grete og så litt hvasst på Knut.

Eftermiddagen kom, sjøen lå som et speil, Knut satt i sin kano ute på vannet, den store robåten lå ferdig til å ta imot gjestene.

Da tante Grete fikk se Knut, stanset hun og

vilde ikke gå et skritt videre; så måtte far ta henne under armen og småsnakke med henne, og, så gikk hun allikevel, men hørød av sinne.

Hun satte sig med ryggen til Knut. Det var så varmt og stille, båten gled sakte gjennom vannet, og foran padlet Knut, som om han skulde eie hele fjorden.

Da de kom til holmen dekket mor kaffebord i gresset, far kokte kaffe mellom to stener nede ved vannet, den store kringlen kom frem, og etterhånden så tante Grete næsten ut som om hun hadde glemt kanoen.

Men ut på kvelden blev hun urolig, «måkene flyer lavt,» sa hun, «jeg tror det er best vi kommer tidlig hjem.»

«Det haster ikke,» sa far han var jo så glad i sommerkvelden ute ved vannet.

Men det så litt utrygt ut, for båtene gynet sterkt ute i fjorden.

«Du har vel bundet robåten ordentlig, Knut, sa far, «for den hoppet op og ned der den lå ved stranden.

«Ja,» sa Knut, med munnen full av kringle.

«Vi får se på det tauget, om det er sikkert, vi skulde igrunnen ha et sterkere tau,» mente far.

Men ikke før hadde han sagt dette, før han satte i et rop. For i samme sekund så han båten begynne å gli utover fjorden. Han sprang nedover stenene med full fart, men bare for å se den gyngje op og ned, og drive enda lenger utover.

Tante Grete satt først stille og forstod intet, men da hun hørte far begynte å huje til en del båter, han så langt ute, så hun op. Hun blev hvit av redsel.

«Båten, båten,» ropte hun, «å, hvad skal vi gjøre. Her på denne holmen kommer bølgene til å skylle oss ned, hvordan kunde dere narre mig til dette?»

Hun reiste sig op, tok sitt hvite tørklæ, viftet og ropte: «Hei derborte, mennesker i nød! Mennesker i nød! Hjelp, hjelp!

Så sørgelig som det var, lo far, ja han lo så tårene trillet.

«Vær rolig, Grete, vi får nok båten igjen.»

«Nei, nei,» ynkete hun sig, gikk ned til vannkanten og viftet og skrek.

Knut stod en stund rolig og så på, så gikk han resolutt bort og trakk kanoen ut i vannet. Det bølget sterkt, men nu vilde han da vise at kanoen skulde komme til nytte. Han jog avgårde inn til fastlandet, det så stygt ut, han var forberedt på å svømme, for kanoen vilde gå rundt hele tiden.

Da han lykkelig kom inn, fikk han fatt i en stø, gammel rormann, og en likeså stø båt.

Mannen rodde bred og trygg ut efter de skibbrudne. Og den som dumpet først i båten var tante Grete.

Denne gang satte hun sig ved siden av Knut, det var kommet noe usynlig til, som bandt dem sammen.

Da familien satt velberget ved aftensbordet

hjemme, og den store robåten deres var hentet iland, sa tante Grete: «Jeg visste ikke at en kano noensinne kunde komme til nytte, men den har reddet vårt liv idag, se bare ut på været.»

De så ut. Det regnet og blåste op til storm. —

Der blev en pause da bestemor sluttet. Så sukket Per. «Det eventyret kunde gjerne ha vært lenger,» sa han.

«Ja, det var morsomt,» sa guttene.

«Det synes vi slett ikke,» sa småpikene, for de kunde ikke tenke sig at noen turde sitte i en kano alene, og tenk å padle, ikke engang ha ordentlige årer, det grøsset i dem.

«Tilslutt,» sa bestemor, «skal dere få høre om en liten gutt som så gjerne vilde ha lange bukser, og da han fikk det, kan dere tro han var glad.»

Barna så spent på bestemor, da hun leste:

«LANGE BUKSER»

Else og Anna hoppet mere enn de gikk nedover gatene, og slengte skolebøkene, som var surret fast i en rem, høit op i luften. Else hadde fått «meget» i matematikk idag og var særlig fornøid. Tenk, for hver «meget» fikk hun 2 kroner, det var slett ikke så lite, og det beste av det hele var, at hun kunde gjøre med dem akkurat hvad hun selv vilde.

Hun stanset brått. «Har du sett ham?» spurte hun med ett, og festet sine store, grå øine på Anna.

«Hvem?» Anna så spørrende på henne. «Ole vel,» svarte Else.

«Olemann mener du kanskje.» «Det gjør jeg slett ikke, altså, han heter ikke Olemann nu lenger, det var før det.»

Else snurret rundt, så håret stod som en sky om henne.

«Du kan vel ikke kalle en voksen herre Olemann, men du er bestandig så vemmelig du så,» la hun til.

«Men når blev Olemann voksen da?»

«Det skal jeg akkurat si dig, igår hvis du vil vite det.»

«Igår?» spurte Anna forbauset.

«Ja-ha, det gjorde han det.»

«Å—,» Anna så på Elsa med et muntert blikk, «hvorfors det da?»

«Jo-ho, for det han hadde lange bukser igår, nu vet du det, viktigper.»

«Viktigper kan du selv være, jeg sier Olemann så meget jeg vil for dig, selv om han har bukser med slep på.»

Så satte de på sprang hver sin vei uten å vende sig, nei såmen, om de skulde bli venner så snart.

— — — Olemann hadde gått hjemme og nært et lønnlig håp om lange bukser, den ene efter den annen på skolen hadde kommet med splinter ny dress — lange bukser med ordentlig press i, trøien med lenkeknapp, og med hvitt silkelommetørklæ stikkende kokett op av trøielom-

men. De guttene blev så beundret, og følte sig så stolte og krye at de ikke lenger kunde kaste på stikka eller hoppe bukk, men stod i grupper og snakket fornuftig med hverandre i skolegården.

De nye lærerne sa «De» til dem, mens de sa «du» til alle de andre.

Olemann tenkte og tenkte, og så med stor respekt på dette vidunderlige, som for ham foreløbig syntes aldeles uopnåelig.

En dag han kom hjem fra skolen, var mor svært optatt, og så trett ut.

«Er du der, Olemann min, jeg går nettop og tenker på at jeg må ha mere hjelp i huset, her er utallige ting å vareta.»

Olemann spekulerte, var det intet han kunde gjøre mon? Noe som kanskje kunde bringe en fortjeneste til — — — han rødmet bare ved tanken, og så tydelig sig selv spasere nedover strøket; alle småpikene vilde vrikke på hodet, og alle guttene vilde beundre ham, ja, folk vilde simpelthen behandle ham som voksen.

Da Olemann hadde gått lenge og tenkt, tok han sin beslutning.

«Du mor,» sa han, «er det ikke noe jeg kunde gjøre for dig?»

«Du Olemann min, du hat da nok med skolen, og i dine fristunder er du vel optatt?»

«Mor,» — han kom helt bort til henne — «får jeg ny dress i år?»

«Nei, gutten min, det kan du ikke få, du vet, du må bruke din brors gamle dress, den er nok slitt nedentil, men benklærne klipper vi bare av, så blir de like pene.»

«Må de klippes korte?»

«Ja, naturligvis.»

Olemann blev rød, der svant alt håp.

«Men du mor, om jeg hjelper dig istedenfor at du tar mere hjelp, tror du — tror du — at — at —.»

«At hvad?»

«At — at — jeg kunde få lange bukser iår?»

Mor vendte sig og så tankefull ut.

«Ja, Olemann min, da kan du få ny dress iår.»

Han gjorde et hopp og gav mor et kyss.

«Det skal du ha et kyss for, mor,» sa han, «la oss begynne med det samme.»

Så begynte Olemann sitt husarbeid for lange bukser. Han bar koks og ved, gikk alle ærender og dekket bordet. Så god hjelp hadde mor aldri hatt før, alt gikk kvikt og muntert.

Og så kom endelig den lenge ventede dag, da Olemann og mor gikk til byen for å kjøpe ny dress. Olemann gikk i en eneste drøm. Imorgen på skolen, å, imorgen! Han jublet inne i sig selv.

Da han kom inn i det store magasinet og hadde prøvet den nye dressen, gjemte han sig genert bak de høie border. Han syntes selv han var så underlig i de lange buksene, det var så leit å gå frem

på gulvet. Men da mor og de andre sa han igrunden var altfor stor til å gå med korte bukser, syntes han selv han vokste mange tommer.

«Vi pakker inn den gamle dressen, så tar du den nye på med det samme,» sa mor.

Ja, var det ikke alltid det Olemann sa, det var ikke en mor i den hele, vide verden som var så forståelsesfull som henne, hun var simpelthen tankeleser.

Da Olemann gikk opover gaten, syntes han alle mennesker vendte sig og så på ham. Han selv fikk ikke øinene fra den stive pressen, og hver gang han satte benet frem, vistes litt av de lyse strømpene over skoene. Han smilte. Når han satte sig, så skulde han da huske på å trekke buksene høit op og legge benene overkors, for det var så voksent.

Der kom Else, hun stod stiv og stirte med halvåpen munn.

Uff, slike jentunger! å stirre og vekke sånn oppmerksomhet.

Han hilste verdig på henne. Men dagen efter, da han var på vei til skolen og møtte Else og Anna, kunde han ikke begripe hvorfor disse to var uvenner, og ikke kunde han skjønne hvorfor Else sa Ole og Anna sa Olemann.

Han tenkte minst av alt at det som var skylden var de lange buksene.

Bestemor så op fra boken. Der satt de minste barna og duppet med hodet. Det var nok på tide

å komme hjem. Så blev der opbrudd, allesammen måtte bort til bestemor og takke for historiene, enda de små var så søvnige at de neppe visste hvad de sa. Der blev neid og bukket og takket for idag, så sprang de avsted for å få yttertøiet på sig. Og litt efter stod Hanne og Lise ute på gårdsplassen og viftet og ropte, da gjestene gikk. De hutret og frøs da de kom inn igjen, men allikevel la Hanne ansiktet flatt på ruten for å se på månen, som stod der stor og rund på himmelen og smilte til henne. — — —

Knut stod i skuret og hugget ved. Guri satt lenge og så på ham. «Den gikk lett,» sa hun hver gang Knut tok et krafttak og fikk kløvet veden i et hugg.

«Ja, det går nok lett, når du bare ser på,» sa han, «men nu må du begynne å bære inn veden. Legg den godt op i kjøkkenet.»

Guri samlet vedpinnene i sitt lille forklæ og begynte å bære. Da hun kom inn, satt far i den store stolen og sov. Guri listet sig bort til ham. «Sover du, far?» hvisket hun, men han svarte ikke, han sov tungt og fast. Da tok hun en liten pute og stakk under hodet hans og gikk så på tå ut efter mere ved.

«Du Knut,» sa hun og satte sig ned på en bjerkestabbe, «far sover, vi må ikke vekke ham.» «Nei, du får gå stille da,» sa Knut og hugget så det sprått ved helt op i taket av skuret.

«Skal jeg koke kaffe og dekke pent bord til oss, Knut?» «Ja, gjør det, dekk et pent bord like foran far, så ser han det med en gang han våkner.»

Guri sprang inn og trakk et lite bord bort til stolen, la ren duk på, og dekket op alt det beste de hadde. Det var så fint at Knut smilte over hele ansiktet, da han litt efter stod i døren og så på.

Far slog øinene op med ett, akkurat som om han bare hadde sittet med lukkede øine.

Han så op på begge barna og på bordet, så smilte han.

«Far, er du helt våken?» spurte Guri og bøide sig over ham.

«Ja, Guri, nu er jeg helt våken.»

«Har du sovet?»

«Å ja.»

«Har du drømt også?»

Hun syntes ikke han var ordentlig våken enda.

«Ja, jeg har drømt, bare drømt. Kom hit, barn, begge to, og sett dere her like inn til mig.»

«Hvad drømte du, far?» spurte Guri.

«Jeg drømte om mor. Hun kom dansende imot mig, en måneskinsdans, tror jeg. Hun hadde en kjole på, som var flettet av de fineste sølvtråder. Det hvite ansiktet med det blå-sortte håret lyste mig imøte. På hodet hadde hun en krone av gull, av reneste gull. Å, slik som hun danset, det var ikke den dansen jeg så henne i her på

jorden. Nei, det var en annen, en større. Månen kastet sin sølvglans over henne, og der hvor hennes små føtter danset var det tunge roser, som aldri bøide stilkene sine.

«Far, tror du at mor danser slik i himmelen?»

Guri trykket sig nærmere inn til ham.

«Ja, tror ikke du også det?»

«Men far, hvordan kan månen stråle i himmelen da?»

«Guri, som du spør; hvorfor skulde ikke månen like så godt kunne lyse inn i himmelen som ned på jorden? Hvordan det er, vet jeg ikke, men i min drøm, lille Guri, lyste månen på mor.»

Guri satt litt stille, så reiste hun sig.

«Nu vil vi holde fest,» sa hun, og skjenket kaffe og smilte som en liten alf.

De satte sig ved bordet.

«Var mor vakker?» spurte Knut.

«Meget vakker.»

«Stakkars mor,» sa Knut.

«Ikke nu, Knut.»

Da de hadde spist reiste far sig op. «Jeg går så godt jeg kan ned til bygden,» sa han.

Så tok han på sig og hinket langsomt nedover. Det var litt verre å gå i det siste, benene vilde likesom ikke bære ham.

Han styrte sine skritt ned til landhandleren, hvor den gamle fiolin hang. Det var vennen han i årevis hadde besøkt. Men denne gang vilde han være modig, gå helt inn og spørre efter den,

se på den, føle på den og stryke den over strengene.

Inne hos landhandleren var det mange mennesker. De pratet og lo, men blev med ett stille da Ivar Bråten kom inn.

De vendte sig og så på ham, kniste litt og så til alle kanter, som om de ventet på et eller annet.

«Nå Ivar, er du ute og går,» sa den unge betjent bak disken og smilte.

«Ja, jeg vilde så gjerne se på den gamle fiolinen som henger deroppe.»

«Skal du slå dig på musikken nå da?»

Han lo enda mere da han trakk ut en skuff og stod på den, mens han tok ned fiolinen og gav Ivar den.

«Nå får du spille for oss da, Ivar, så går handelen lettere.»

Ivar Bråten forstod nok ironien bak ordene, og så alle de stikkende blikk, men han tok fiolinen varsomt og rolig, strøk den over strengene og lyttet, lyttet og stemte den.

«Det later til du har holdt en fiolin før du, Ivar,» sa betjenten, mens han veide kaffe og sukker.

Ivar satte sig på en kasse, la fiolinen til rette under haken og spilte. Tonene var bløte og fine. Det var ikke de almindelige slatter som de var vant til å høre der i bygden.

Konene strøk håret godt opunder hodetørklæet og lyttet, de unge pikene lo ikke, og en liten pike

stod med halvåpen munn og likesom suget tonene inn i sig. Da stanset musikken med ett.

«Nå, den var vel italiensk den sangen?» spurte betjenten.

Ivar rakte ham fiolinen. «Ja,» svarte han.

«Da får du spille en til da, vi hører ikke no sånt heroppe.»

«Nei,» sa Ivar, «jeg kan ikke spille på den.»

«Hvad var det han sa? Kunde han ikke?»

Den unge betjenten spyttet på blyanten for å regne videre på papiret, hvor han skrev varene op.

«Du skulde ikke gjøre nar av Ivar, du,» sa en gammel kone, «du vet han har gjennomgått mere han enn vi.»

Hun strøk over fiolinen. «Så du ikke hvor glad han var da du rakte ham fiolinen, det er synd på Ivar.»

Betjenten trakk på skuldrene.

Ivar gikk opover, trette enn han hadde vært på lenge. Det følte så tungt inne i brystet hans. Han stanset og så utover den hvitklædde bygden.

Uvilkårlig kom Lises ord frem for hem:

«Du har jo Knut og Guri, Ivar.»

«Hjem og flett vidjekurver, du Ivar,» sa han halvhøit til sig selv, og stolpret videre i sneen.

Da han kom hjem måtte han legge sig. Men da neste morgen kom, kunde ikke Ivar stå op. Så måtte Knut springe efter doktor, og så fikk de vite at far var farlig syk. De gikk omkring ham og pleide ham så omsorgsfullt; men nogen

dager efter døde han, og Knut og Guri stod alene i verden.

— — — —

Det var noen dager senere. Far Guldhaug var nettop kommet hjem fra Ivars begravelse.

«Far, hvor er Knut og Guri?» spurte Lise.

«Ja, du kan så si,» svarte far.

«Er de alene hjemme, tror du?»

«Vet ikke, barnet mitt, men hvor er mor?»

«Mor er i kjøkkenet og pakker inn mat til dem.»

Far Guldhaug smilte. Ja, ja, den mor, hun tenker nu på også.

«Får jeg snakke med dig, mor,» ropte han ut til henne.

Lise og Hanne stod og stirret efter dem, da de forsvant inn i stuen sammen.

«Du mor, hvad skal vi gjøre med barna til Ivar Braaten; vet du no råd?» spurte far Guldhaug.

Mor så lenge og alvorlig på ham, uten å si noe. Så smilte hun som en ung pike.

«Det du vil,» svarte hun.

«Ja, ja, de stakkars små. Presten hadde ikke før vendt dem ryggen før de blev kålt sirkus-slang. Du vet, det blir nok hårdt for dem, før de lærer å bli nyttige på en gård.»

«Men hvorfor skal de endelig arbeide med jorden da?»

«Å, du vet bortsatte barn har vel oftest intet valg.»

«Nei, de har vel ikke det,» sa mor tankefullt.
Så reiste far sig op og gikk bort til henne.

«Du mor, om vi — om vi — tok dem hit; hadde du lyst til å øke barneflokken din?» spurte han lavt.

Mor så op på ham.

«Ja, kjære dig, hvis du vil. På Guldhaug er det plass, rikelig plass, og vi får hjelpe hinannen, far, du og jeg.»

«Du mor, du mor, hvad var Guldhaug uten dig.» Han løftet hennes ansikt op og så henne inn i øinene. Da stod Lise i dørsprekken og tittet inn. «Pakken er ferdig, mor,» ropte hun.

«Lisemor, be gutten spenne for sleden igjen.» Det var far som gav beskjeden.

«Skal vi ut?» spurte Lise.

«Nei, ikke du, Per skal bli med, du vet, mannfolk — —.»

Per kom kry inn, han var hvit av sne, hadde en rød topplue trukket nedover øinene og lignet en liten nisse.

«Du skal bli med i bygden, Per, mor har bestemt en forandring her.»

Mor smilte. «Det er far som har bestemt det, Per, men nu får jeg gå op og gjøre istand til våre små gjester.»

Så fikk hun det travelt med å lufte ut og vaske to små lyse værelser på kvisten.

Far Guldhaug gikk ut i stallen.

«Gjorde jeg riktig, Veslefrikk,» sa han til folen,

«gjorde jeg riktig?» Folen strøk mulen inn til ham og vrinsket, den kunde jo ikke svare på annen måte.

Snart travet hesten nedover, og stanset ikke før den stod pustende utenfor Ivars hytte. Far Guldhaug gikk av sleden og inn i stuen.

Der satt Knut dypt begravet i en haug av vidjekvister, mens Guri satt på gulvet og så på.

Det var koldt i stuen og den lille lampen oppunder taket hadde ikke makt til å lyse op i hele værelset.

De så begge op da far Guldhaug kom inn.

«Nå,» sa han og forsøkte å smile, «hvad gjør du, Knut?»

«Jeg vil forsøke å sette mig inn i kurvfletningen til far.»

«Det var fordi han gråt det,» sa Guri, «så skulde vi forsøke sammen.»

Knut blev rød. Da brast det for Guri også.

Far Guldhaug stod stille og så på dem. Guri gråt så sårt, og Knut forsøkte å være mandig og ikke gråte, det gjorde ondt å se på.

«Kom nu,» sa far Guldhaug, «nu skal dere følge med mig hjem, sleden står utenfor.» Han smilte oppmuntrende til dem, og rakte Guri hånden.

«Men,» innvendte Knut undrende og så på ham.

«Ikke noe men, når jeg har sagt en ting; dere følger med mig.»

Så tok de på sig uten et ord, slukket den lille lampen og fulgte ham ut i sleden. Knut pakket

Guri godt inn. Og der satt de hjemløse små godt og varmt, mens Per satt like foran dem som en liten lykkenisse.

«Smil litt da, Guri,» sa Knut, da de kjørte opover til Guldhaug.

«Ja,» svarte hun og forsøkte på det; men det blev et sårt smil.

*

Der skulde holdes møte på prestens kontor. De største bønder var møtt frem, tause satt de rundt et stort bord.

«Nå, mine kjære venner,» begynte presten, «her er to små, hjemløse stakler, som ber om et hjem.» Det blev litt urolig rundt bordet.

«Disse to barna,» sa en, «er det vel ingen her i bygden som har bruk for. De er ikke av våre folk, de tilhører ikke oss, og det beste var vel at de blev sendt dit de hører hjemme.»

Han så sig rundt, de andre nikket. «Riktig talt,» sa en annen.

«Kjære venner, er det ikke en av dere som kan gi dem et hjem?» spurte presten igjen. «Hvem vet om de har noen å reise til i det fjerne landet.

Da reiste den samme mann, som hadde talt før, sig op. «Slikt sirkussleng,» sa han, «nei, pastor, det blir kunster og fanteri av alt det de gjør, de sitter nok ikke rolig med et håndverk eller lærer sig til å dyrke jorden. De kan kanskje stupe kråke i høilleset, men det har vi ikke bruk for her.»

Det blev stille i værelset, prestens øine hvilte på ham, så han blev urolig.

«Send dem til Italien, pastor. Få dem inn på et cirkus likeså gjerne først som sist,» la mannen til.

Da reiste far Guldhaug sig op.

«Prest, jeg har bestemt mig til å ta begge barna.»

Det blev urolig rundt bordet, idet de vendte sig rundt og så på ham.

«Du, Guldhaug?» Det var flere stemmer som spurte.

«Ja, jeg, ikke ett ord mere om de to små, fru nu av er de mine. Ennu har ingen fornærmet noen på Guldhaug.» Han rettet sig op.

«Er dette vel overveid?» spurte presten.

«Guldhaug vet ikke hvad han gjør,» sa de andre.

«Hvad vil du bruke dem til?» Dette måtte de vel få lov å spørre om.

«Jeg vil ikke bruke dem til noe. De skal læres op og fritt få velge det de vil bli, selv om det så er cirkus.» Han så rett på dem.

Presten reiste sig og tok ham i hånd.

«Er det noe jeg kan hjelpe dig med, så kom til mig,» sa han varmt.

Så bøide presten sitt gamle hode, vendte sig mot de andre og sa: «Godt gjort av far Guldhaug, mine venner, vi vil takke oss ved å reise oss allesammen.»

Så satte Guldhaug sig rolig i sleden og kjørte

hjem. Men nederst ved grinden stod en liten sortklædd pike for å møte ham.

«Får vi lov til å bli hos dig?» spurte hun og så på far Guldhaug med to store, redde øine.

«Ja visst, lille Guri.»

«Tusen takk,» sa hun og neide dypt.

«Nu må du være en kjekk liten pike da,» sa han og løftet henne op i sleden.

Da de svinget inn på gården, kom Knut gående.

«Knut, Knut,» ropte hun mellom gråt og latter. «Vi får lov til å bli her.»

«Det tenkte jeg nok,» svarte Knut lavt, og så beundrende på far Guldhaug.

De fulgte med bort til stallen. Og idet far Guldhaug tok av seletøiet, spurte han: «Hvad vil du helst bli, når du blir stor da, Knut?»

«Prest,» sa Knut og så alvorlig på ham.

Guldhaug stanset med ett. «Prest?»

«Ja, hvis jeg får lov, så.»

«Ja, gutten min, det som er sagt på Guldhaug skal stå fast.»

«Hørte du det, Veslefrikk,» la han til og klapet folen, «Knut vil bli prest.»

Da de vendte sig, stod Hanne der.

«Er det sant, Knut?» sa hun.

«Hvad da?»

«At du vil bli prest?»

Han blev rød. «Ja,» svarte han.

«Å, så morsomt, Knut,» sa hun glad.

Så la far Guldhaug sine sterke armer om dem, og slik gikk de sammen inn.

Det var livlig på Guldhaug; fem barn boltret sig ute på tunet og strevet med en snefestning.

Folk ute på veien stanset og så gjennom gjerdet. Enkelte av de eldre rystet på hodet, — ja, går dette godt — sa de for sig selv.

Barna var optatt med sitt, de brydde sig ikke om de voksnes tanker, men veltet svære baller, så svære at de tilslutt måtte være med alle fem for å trille dem bort i kroken på tunet.

Det var ikke en almindelig liten festning som skulde bygges, nei, en ordentlig stor festning med tårn og løpegraver rundt, og alt det som hører til. Per vilde endelig bare ha murer med glugger i, og i disse vilde han ha tendte julelys, og inne i festningen vilde han ha benker av sne. Men Hanne sa at hvis han ikke vilde være med å bygge noe som var ordentlig, så kunde han gå hjem med sig. Ved Knuts hjelp blev det allikevel som Per vilde, og de bygget videre, uten oftere å bli uenige om byggemåten.

Inne i det store buevindu satt bestemor og så ut på de fem barn. Knut og Guri lignet to fremmede fugler som var kommet langveis fra, de var så forskjellige fra de andre. Hun så dem bli ferdige med festningen, og etterpå begynne å kaste sneball på hverandre; de veltet sig i sneen, gav hverandre dukkerter og lo så det gav ekko

ute på veien. Da middagsklokken ringte, var det fem hvite bylter som stormet på dør, og som hadde et svare strev med å børste sneen av sig.

Men tilslutt satt de pent rundt middagsbordet, hvor der blev stor jubel da de hørte de skulde ha munker med epleskiver i til dessert. Det holdt hårdt for Trine kokkepikene å steke så de fikk nok allesammen, for Per alene spiste femten.

Da middagsmåltidet var over, ropte bestemor alle barna bort til sig.

«Kom,» sa hun, «ikveld vil jeg fortelle dere om den gang jeg var liten og hadde mitt første dukkeselskap.»

«Isch, om dukker da,» innvendte Per.

«Ja, men Per, jeg har lovet lille Guri det.»

«Jaså, så fortell om dukker da, jeg kan sove så lenge, jeg.»

Men litt efter gikk han nu allikevel inn til de andre, som hadde plasert sig rundt bestemor-kroken. Det kunde kanskje være moro å høre noe som var sant, selv om det var om dukker, for i bøker var det vel oftest bare dikt. Far og mor var også kommet inn, og bestemor satt høitidelig i kroken sin og snakket på gammeldags vis.

«Ja, nu har jeg lovet å fortelle dere om den gang jeg var liten pike,» begynte hun. «Her skal dere høre, barn, hvor lite snild bestemor var. Jeg var vel omkring elve år da jeg skulde ha mitt første dukkeselskap. Min far var som dere vet sorenskriver, og sorenskrivergården var noe av

det vakreste dere kan tenke dere. Det var en lang en-etasjes bygning med en fløi på hver side. I hele huset var der buede vinduer og foran huset stod et eketre, som var flere hundre år gammelt. Den knudrete stammen syntes å fortelle oss mange rare sagn og historier, og ve den som våget å skjære i barken. Den store ekekrone var som et grønt tak over våre hoder, og vi var så glade i treet som om det skulde være et levende vesen. Nettop under dette deilige treet satt jeg og kjedet mig, surmulte og svarte tvert til alle som talte til mig. Da kom mor bort til mig. «Du må finne på noe å gjøre, Lillemor,» sa hun. «Du skal jo ha dukkevask, du må da ha alt ditt dukketøi liggende rent til selskapet.»

«Jeg har ikke lyst, jeg kjeder mig,» svarte jeg.

«Men forsøk, så skal du se, det går nok,» og mor smilte overbærende.

«Ja, får jeg lov å stå alene så,» sa jeg, for vår barnepike gikk alltid omkring og skjente, aldri vasket jeg riktig, aldri strøk jeg riktig, alt det jeg gjorde var galt, og det passet nu ikke mig, bortskjemt som jeg var.

«Det kan du godt,» svarte mor, «bare prøv.»

Nederst i haven hadde vi et stort lysthus, som min far hadde ombygget til dukkehus for mig. Dere kan tro, det var et lite ønskehus. Det bestod av to store værelser, hvorav det ene blev benyttet til å koke i. Der hadde min far satt inn en nydelig

liten komfyr og innrettet et morsomt lite dukkekjøkken. Han malte det selv i rosa og grått, alle duker og tepper fikk jeg av mor, og de var også i rosa med grå border, mine små kopper var i helt rosa, og middagsserviset i lyserødt stentøi, hvor der danset nisser i alle mulige stillinger. Når mine veninder kom, kunde jeg selv bake mine kaker og koke chokolade på komfyren. Da frydet vi oss, og følte ansvaret for husgjerningen tungt på våre små skuldre.

Værelset innenfor kjøkkenet var holdt i kornblått og hvitt. Der hadde min mor fått lov til å boltre sig, og hvad hun hadde fått ut av intet derinne, var som et lite eventyr. Hun hadde tatt store pakkasser til divaner, veltet dem med bunnen op, trukket dem med kornblått tøy, og rundt kanten var der border av broderte prestekraver. Små komoder hadde hun også laget av kasser, og malt dem blå med kranser av prestekraver rundt, — hun var nemlig litt av en maler også. — Det store runde bord midt på gulvet var min stolthet, der hadde hun nemlig på de fire kraftige ben malt de fire årstider. På det første ben var malt våren, det var små violer som tittet frem av markens vårgrønt. På det annet ben var der sommer med en rikdom av blomster, kjørne lå dovent i marken, og solen skinnet. Det tredje ben viste oss høsten, det var dekket med rødgyllent løv, og det fjerde ben var vinteren, der var is og sne-

dekte graner, himlen lå vintertung og fortalte intet om solens varme.

Ja, inntil billedene på veggen, så hadde mor malt dem. Guttene laget rammer til dem, for de hadde fått et lite snekkerverksted av far, da jeg fikk dukkestuen.

Bak de blåhvite gardiner i vinduet stod de deiligste blomster, som jeg selv fikk lov å passe.

Ja, barn, dernede var det et lite paradis. Rundt hele dukkestuen gikk der en altan, som var malt helt hvit, og hadde en liten trapp som gikk ned til haven. Og haven, i den vokste næsten alt det som kan vokse i en have heroppe. Det grodde og spiret overalt, så man næsten kunde undres på hvad slags jord det var som kunde frembringe slik en rikdom.

Der var alle slags blomster; men midt i haven stod den skjønneste av dem alle, «nattens dronning»; tenk dere, den satte bare én knopp, som sprang ut og visnet igjen på en eneste natt.

Den natten var der alltid fremmede hos far og mor; og vi satt alle åndeløse og så på hvordan knoppen brast og blev blomst. De voksne var vel også vidne til at den falt av, men vi barn fikk ikke lov til å vente på det; vi måtte gå og legge oss.

Ja, nu får jeg komme tilbake til dukkevasken min da. Jeg gikk altså ned i huset mitt, samlet sammen alt hvad jeg hadde av dukkevask, klødde av dukkene og la dem pent til å sove, så jeg fikk

alt tøiet med, tok en liten balje og vasket. Jeg kunde søle så meget jeg vilde, for der var en vannspring utenfor som jeg brukte å ta vann fra når blomstene skulde vannes, og der kunde jeg stå på bakken og søle av hjertens lyst. Jeg hengte tøiet på en snor nede i haven og vilde helst få strøket det med det samme; men dere må ikke tro at man kunde stryke tøy dengang som nu. Vi hadde ikke kontakt i veggen, så jernet stod der varmt på et øieblikk. Nei, jeg måtte tende op på komfyren og ta en bolt ut av mitt lille strykejern, legge den inn i glørne, og når den blev rød av varme, måtte jeg bruke en stor illtang som var næsten så stor som mig selv til å legge boltene i jernet med. Mens jeg ordnet med alt dette, var tøiet mitt blåst næsten tørt, så jeg kunde stryke det og legge det ned i min kommode med det samme.

Det var en fryd å klæ på alle dukkene mine igjen med det rene tøiet. Snart satt de på rad og så på mig med sine blå øine; men den store dukken jeg skulde ha i dukkeselskapet, den lå urørt i esken. Den hadde lyserød silkekjole, og hvit stråhatt på hodet med lyserød fjær i. Jeg løftet den op mange ganger, den var næsten likeså tung som et lite barn.

Alle småpikene skulde sitte med hver sin dukke på fanget, så det var om å gjøre å ha den fin og pen til selskapet.

Da jeg var ferdig i huset mitt og skulde gå ut

i haven, møtte jeg en liten pike. Hun stod der med store forskrekkede øine og stirret mot hundehuset, som om hun ventet å se en ulv eller bjørn stige ut. Hun bar en pakke, som så ut til å være altfor tung for henne. Jeg stanset. «Hvor skal du?» spurte jeg.

«Jeg skal til sorenskriveren med kjoler,» sa hun sakte.

«Hvem er du da?» spurte jeg meget overlegent.

Hun svarte ikke. «Kan du ikke si mig hvad du heter da?» gjentok jeg.

«Ely,» hvisket hun.

Jeg stod der i mine nye brune sko og mine stivede, broderte skjørter. Hun hadde en halmhatt på hodet, og store plumpe støvler på benene, og da hun vendte sig, så jeg flettepiskan stå rett ut bak henne med en hvit tråd på. Jeg syntes hun var så rar, at jeg lo av henne. Og jeg husker at hun blev brennende rød.

«Du kan bli med mig, så skal jeg finne mor til dig,» sa jeg. Så hoppet jeg foran henne, mens hun gikk bak mig med den svære pakken.

Med ett vendte jeg mig imot henne. «Hvad er det du er redd for?» spurte jeg, «tror du det er ulver og bjørner her på gården?»

Det samme stumme svar som før.

«Reddharen,» sa jeg.

Da kom mor i døren. «Mor, mor,» ropte jeg, «her er en liten pike som tror hun er kommet i en bjørnegrav, er hun ikke rar?»

Jeg stod foran mor og pekte på den lille stakaren, som holdt den svære pakken fast inn til sig.

Mor stod stille og så på mig, hennes ansikt var strengt.

«Se der, der kommer en hund bak dig,» ropte jeg til Ely.

Da løp hun så fort til side at hun falt med pakken.

Jeg brast i en hjertelig latter. Da kom mor bort til mig og tok mig hårdt i armen. «Gå op på ditt værelse, Lillemor,» sa hun alvorlig, «og vær der til jeg kommer op til dig.»

Men før jeg gikk op trappen, vendte jeg mig om og ropte «Fattigunge» av hele min kraft.

Ja, slik var bestemor som liten pike, barn.

Da jeg kom op på mitt værelse, raste jeg, for innerst inne i mig selv tilbad jeg mor, og jeg lengtet fryktelig efter henne.

Først da kvelden kom, stod mor inne hos mig. Jeg var så glad over å se henne, men allikevel furtet jeg. «Kom bort til mig, Lillemor,» sa hun, «så får vi snakke litt sammen. Har du tenkt over hvor uskikkelig du har vært?» Når min mor så slik på mig, blev jeg alltid så underlig myk, men jeg vilde ikke innrømme mine feil.

«Hun var så rar.» sa jeg.

«Vilde du bytte klær med henne, Lillemor, og gå rundt med store pakker?»

«Nei, det vil jeg vel ikke.»

«Men har du tenkt dig i hennes sted?» fortsatte mor. «Nu skal jeg fortelle dig hvordan hun har det. Tenk, hun har aldri eid en dukke; tenk, aldri du. Og du som har så mange på rad. Hennes mor må streve og vaske for å skaffe føden til sig og sine to barn. Du klaget over å stryke ditt lille dukketøi, og hun står dag efter dag over et varmt jern, som er meget større enn ditt. Foruten Ely har hun en liten syk pike, som næsten ikke kan gå. Lille Ely må arbeide næsten hele dagen, og i sine fristunder leker hun med sin lille søster. Forstår du nu hvor stygg du har vært mot henne? Og det var min egen Lillemor, som jeg holder så av, som kunde si så hårde ord.»

Jeg så forferdet på mor. «Men mor da, hvorfor har du ikke fortalt mig at det var så fattige barn til da,» hvisket jeg. Så slynget jeg begge armene om halsen hennes, og ønsket jeg aldri hadde sagt så meget stygt til Ely.

«Du har rett, mitt barn, det er min feil, derfor er det så vanskelig for mig dette,» svarte mor.

«Kan du ikke be Ely komme og leke med mine dukker da?» foreslog jeg. Jeg vilde så gjerne gjøre det godt igjen.

«Det kan hun ikke, hun skal arbeide, vet du.»

«Hvad vil du jeg skal gjøre da, mor?»

«Du kan bli med derhen imorgen, og ta en av dine dukker med; så ber du Ely om forladelse for din opførsel mot henne idag. Ikke sant?»

Mor reiste sig, kysset mig til godnatt, og gikk.

Be henne om forladelse, — aldri i verden, — tenkte jeg, og med ett så jeg halmhatten og alt-sammen for mig. Jeg lo, der jeg satt alene. «Dukke skal hun få,» sa jeg høit til mig selv. «Men si noe — — nei.»

Næste dag hadde mor pakket en kurv full av mat, og jeg hadde tatt en pen dukke, som var klædt i en blå slynge med rød hette over. Så gikk vi til Elys hjem.

«Hvorfor kjører vi ikke, mor?» spurte jeg.

«Fordi du skulde se hvor langt lille Ely må gå, ikke én, men mange ganger om dagen i stekende sol, som i storm og kulde,» svarte mor rolig.

Da tidde jeg beskjemmet.

Vi kom tilslutt til en liten grå stue med villvin opover veggen. Der var bitte små vinduer i den med et veld av blomster bak.

Elys mor kom ut på trappen og hilste. Der lå friskt granbar utenfor, og inne i stuen var det så lyst og rent, at min mor kunde ikke annet enn gi sin beundring tilkjenne.

I kjøkkenet stod lille Ely med sine små hender i et stivelsestrau. De var hvite av stivelsen, som lå helt op til albuen. Hun så flyktig op og neide dypt da vi kom inn, men fortsatte rolig med sitt arbeide.

Jeg stod stille og så på henne — måtte hun virkelig stå slik hele dagen — tenkte jeg.

«Nå, lille frøken, vil du ikke gå inn i stuen?» spurte hennes mor, hun smilte så blidt, og så venlig på mig.

Jeg måtte løfte benene høit for å komme over den rare terskel og inn i stuen. Der inne satt Elys søster ved vinduet og så ut. Hun satt i en stor stol og benene hang slappe ned på en skammel. Jeg blev stående og stirre forferdet på henne.

«Sett dig ned,» sa Elys mor. «Du skal få et glass frisk saft av mig, du kan trenge det i denne varmen.»

Jeg satte mig ned.

«Hvad heter du?» spurte jeg den syke lille pike.

«Anna,» svarte hun, «enn du?»

«Jeg heter Lillemor,» svarte jeg med en underlig følelse av uro, «sitter du bestandig sånn?»

«Ja, men engang skal jeg få rullestol, og da kan jeg få komme ut, for den kan gå den, ser du.»

«Kan en stol gå?» Jeg begynte å bli interessert.

«Ja, her skal du se.» Hun satte sig tilrette og begynte å bevege armene frem og tilbake.

«Nu ruller jeg inn i skogen, se.»

Jeg reiste mig helt op og så, men hun satt like rolig. Da lo hun så tårene trillet. «Bare på lissom da, ser du,» sa hun, «men du kan tro det er deilig å lukke øinene og tro at man triller inn i skogen og at jeg triller avgårde med pakker for mor.»

«Er du meget syk?» spurte jeg forsiktig.

«Nei da, jeg har ikke ondt noe sted, jeg.»

«Å gid,» sa jeg og satte mig ned.

Der kom Elys mor med saft. Jeg drakk den

begjærlig, den smakte så deilig. I det samme fikk jeg se Ely utenfor vinduet; jeg løp etter henne og rakte henne dukken. «Vil du ha den, Ely? Og du, omforladelse da, men si det ikke til noen,» skyndte jeg mig å si.

Hun så på mig som om hun ikke trodde jeg mente hvad jeg sa, mens hun tok om dukken med begge sine røde hender. Hun stod litt stille, så sprang hun plutselig inn igjen, uten å si et ord.

Da kom Elys mor for å se etter mig.

«Står du her?» sa hun. «Jeg så Ely springe inn med en dukke til Anna, har du lånt henne den?»

«Nei, hun fikk den.»

«Fikk hun den? Å nei, det var snildt. Nu blir hun glad, kan du tro. Men kom nu inn.»

Jeg gikk tilbake, men da jeg stanset utenfor vinduet hvor Anna satt, så jeg et syn jeg ikke glemmer. Anna satt med dukken på fanget og Ely stod ved siden av. Jeg vet ikke hvem av de to der var mest strålende. De sang og bysset for dukken, de løftet op klærne, strøk over støvlene, la den tilbake så den lukket øinene, og klemte den inn til sig, som var den et levende barn.

Ely fikk se mig og vinket. Så gikk hun til døren for å møte mig, og trakk mig inn. «Anna vil ha et navn til dukken,» betrodde hun mig; «hun vil kalle den Lillemor.» Jeg blev jo smigret, og så døpte vi den med det samme. Men da var også Anna så trett at hun sovnet med dukken i armen.

Da kom mor inn for å si farvel.

«Du skal få en dukke, du også,» hvisket jeg til Ely, da jeg gikk, men da var hun alt oppi stivelsestrauet med hendene sine. Hun vilde løfte hånden og takke, men skvettet bare litt stivelse på mig, og stakk den nedi igjen.

Da vi kom hjem, gikk jeg like inn i dukkestuen min. Den friske kjølighet slo meg imøte, og for første gang tenkte jeg på hvor godt jeg hadde det.

Litt etter kom mor inn.

«Nå, Lillemor, hår du noe å si mig?» sa hun, og boret sit gode ansikt helt ned til mig.

«Ja, mor,» svarte jeg, «det har jeg.»

Så satte mor sig ned, og vi hadde en lang samtale.

Dagen etter kan dere tro vi hadde et deilig selskap. Småpikene kom kjørende fra alle kanter, ja, endel kom også ridende. Allesammen var de så vakre, og de blev næsten borte i bare kniplinger og blonder. Dukker hadde de med, dukker så store som babyer, med gyllent hår og deilige silkeklær. Vi satt allesammen som små mammaer med tulla vår på fanget, og spiste is og konverserte som damer.

Tidlig samme morgen hadde min kjære mor og jeg hatt en lang samtale, hvor jeg åpnet hele mitt lille barnehjerte for henne. Nu hadde vi en liten plan sammen, som jeg hoppet av begeistring for. Jeg skulde holde tale ved bordet. Tenk,

tale jeg, og foreslå en havefest til inntekt for rullestol til Anna. Jeg gruet forferdelig, men da vi drakk mors stikkelsbærvin av ordentlige champagneglass, tok jeg mot til mig og slog på glasset, slik som de voksne gjør. Alle småpikene vendte sig mot mig og fniste. Så reiste jeg mig, og så godt jeg kunde fortalte jeg om Ely og Anna, og endte med å foreslå en havefest. Da klappet de i hendene, havefest med dans, det var noe de vilde være med på allesammen.

Jeg var så glad da jeg satte mig; og da den siste vogn var kjørt om aftenen, følte jeg plutselig hvor meget morsommere det var å være snild enn å være ekkel.

Det var store forberedelser til havefesten. Alle piker og gutter skulde være klædt som blomster, og de voksne hadde adgang til å se på mot betaling.

Min far reiste til byen, hvor han kjøpte en masse kulørte lykter og en mengde silkepapir. Han hengte lyktene mellom trærne og bandt store sløifer av papir. Vårt gamle eketre fikk ekstra lykter op gjennom hele den store kronen, og nede i haven lå mitt lille hus og glitret som et eventyrslott.

Da dagen kom, satte mine brødre et lite bord nede ved haveporten, hvor de solgte billetter, og dere kan tro der kom mange; haven var propp full. Da vi, der var klædt som blomster, kom neiende frem, blev der stor jubel; enkelte var klædt

som blåklokker, andre som smørblomster, fioler, firkløver, syrener, linea, ja, alle markens blomster var samlet. Selv forestilte jeg en prestekrave.

De som så på, klappet vilt, da vi kom frem bak de store trær i haven og ut på det bløte grønnsvær. Vi danset anderledes dengang enn nu. Små grasiøse turdanser, hvor vi neide og kavallerene bukket. Vi strålte omkapp med lysene og følte oss strålende lykkelige.

Det blev budt kaker, is og limonade rundt. Vi svermet som små alfer, og hvor vi kom hen var der stor begeistring.

Vi fikk lov til å være oppe til klokken tolv, da var det et stort fyrverkeri, som guttene satte op. Så begynte det å skumre, og hele haven vår lå som et maleri.

Da endelig den siste vogn rullet bort, løp jeg bort til mine brødre. «Hvor meget har dere fått inn?» ropte jeg. «Åtti kroner,» svarte de så rolig, akkurat som det ikke skulde være en hel formue. Jeg hoppet og danset rundt, så fanget mor mig, og vi to danset rundt alene.

Da jeg hadde lagt mig om kvelden. lengtet jeg til neste dag, så vi kunde gå til Anna med pengene. Det var meningen jeg skulde stå tidlig op, men dessverre sov jeg til langt på dag. Mor lot mig sove. Hun syntes jeg måtte komme ut hvilt den lange veien.

Jeg klædde mig på i en fart. Utenfor hadde far spent for vognen. «Skal vi kjøre?» spurte jeg.

«Ja, vi blir nok nødt til det,» sa mor, «for mens du har sovet, har endel av dine veninder sendt oss leker, vi skal ta med.»

Du verden som jeg jublet. Jeg satte mig mellem pakkene i vognen, og hadde de åtti kroner i en stor konvolutt. Hesten sptang gjennom skogen, men enda syntes jeg veien var dobbelt så lang som sist da jeg gikk. Tilsist så jeg da den lille, grå stuen, og ut av døren kom Ely, akkurat som første gang jeg så henne, med en svær pakke klemmt inn til sig.

«Ikke gå, Ely, vi har noe rart til dere,» ropte jeg.

Hun nølte en stund. «Kom bare,» sa mor, «så skal du få sitte på vår vogn tilbake igjen.»

Ely gikk inn igjen. Jeg hoppet ned av vognen og sprang like inn til Annas mor. «Til rullestol,» sa jeg åndeløst og rakte henne konvolutt. Hun så på mig, og derfra på pengene, og øinene blev store.

Imens løp jeg ut til mor og bar pakkene inn. Det var mange rare leker, og ikke mindre enn fire dukker. Vi la dem rundt Anna. Hun var ute av sig selv av glede og begeistring. Da hennes mor fortalte at hun skulde få rullestol, så hun spent på oss. «En slik en?» spurte hun og svingte med armene.

«Ja,» sa hennes mor, «en som kan gå av sig selv.»

Da klappet hun i hendene og lo, lo og gråt på en gang.

«Ja, du Lillemor,» sa hennes mor, «er det dig jeg kan takke for dette?»

«Ikke bare mig,» sa jeg og så bort på mor, som smilte like så glad som jeg.

Da vi litt senere kjørte hjem, satt Ely ved siden av mig med den store pakken sin, og da vi vendte oss, så vi en liten mager hånd vifte så lenge vi kunde se huset.

Et par dager efter hørte jeg en svak vogndur utenfor, og der kom Anna svingende inn haveporten i sin splinternye rullestol. Hun kunde styre den selv og brukte armene akkurat slik som hun hadde vist mig.

Ely gikk ved siden av henne. Jeg tok dem med inn i huset mitt, trakterte dem med jordbær på mine små tallerkener og gav dem te i mine kopper. De måtte se og beundre alt det jeg hadde, og var henrykt over altsammen.

Så lekte vi dukkeselskap bare vi tre alene. Vi sat med hver vor dukke, og var mamma til tulla vår. Anna fikk røde roser i kinnene og glemte de slappe benene sine, og Ely tok så varsomt på dukkenes silkedrakter, som hun ikke hadde gjort annet i hele sitt liv.

— — —
Bestemor så op, og hennes gamle øine stirte drømmende frem for sig.

«Er det slutt, bestemor?» hvasket Lise. Bestemor nikket.

«Hvad blev det av Anna og Ely?» spurte Hanne.

«Anna er død,» svarte bestemor, «men Ely fortsetter å være blandt mine kjæreste venner. Hver sommer besøker jeg henne, nu er hun gammel og bestemor som jeg. Men alltid har jeg husket på at det var henne, den lille fattige piken, der fra først av vendte mitt sinn til det bedre. Det var nok hun som var den rike allikevel, for det er ikke pengene det kommer an på, barn. Glem ikke at jeg har sagt dere det.»

Bestemor satte sig til rette og så trett ut.

Da krøp Per op på hennes fang. «Du er den snildeste bestemor i hele verden, du,» sa han.

«Men sover du ikke da, Per?»

Per rystet energisk på hodet.

«Nei, dette var noe annet det, enn å høre om almindelige dukker,» svarte han.

«Dere snakket vist anderledes da du var liten, bestemor,» sa Hanne.

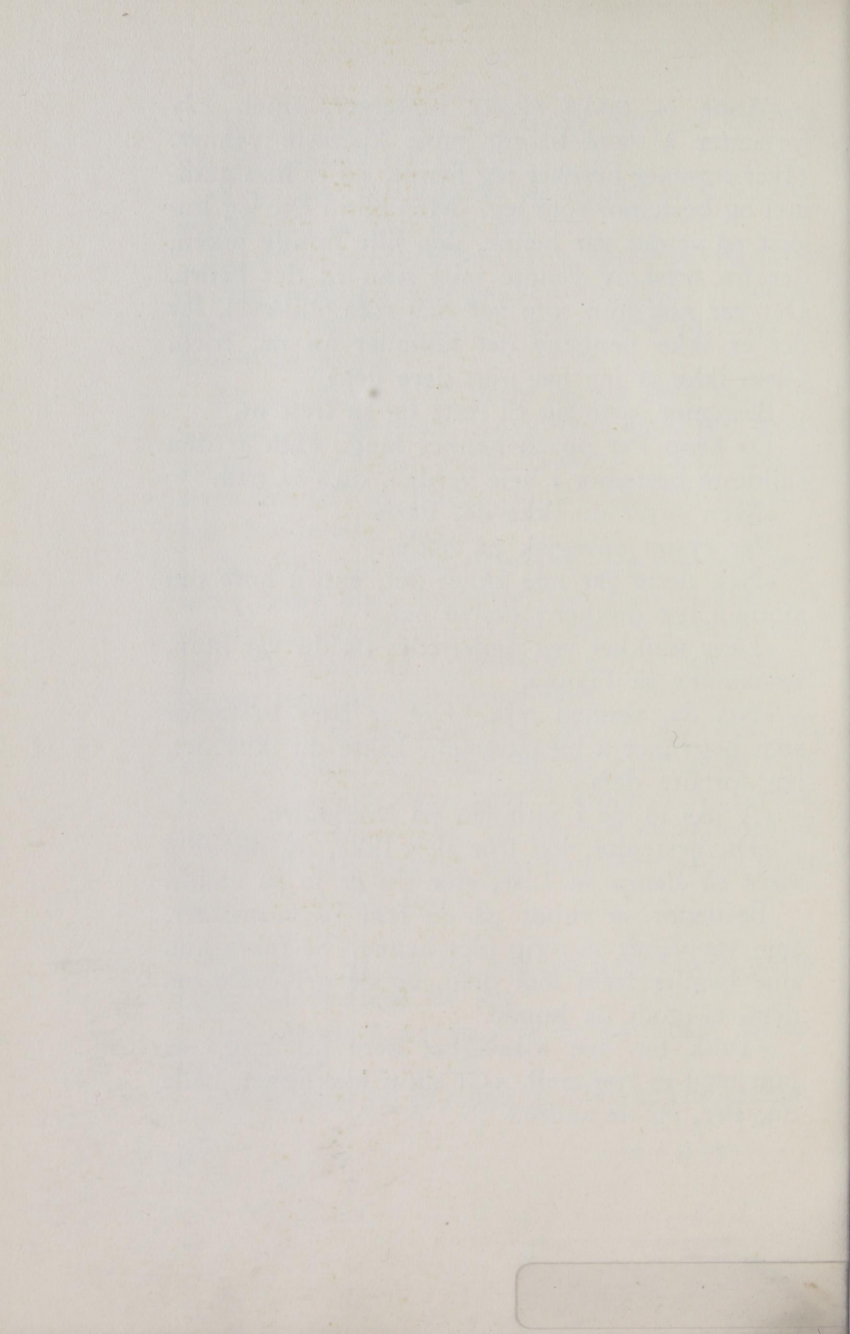
«Nei da, vennen min. Det er bare bestemor som begynner å bli gammel. Likte du ikke det, jeg fortalte da?»

«Å jo,» sa de i munnen på hverandre.

«Du bestemor, jeg tror slett ikke, du mente å være så slem,» sa Lise, «for du er jo så snild.»

Bestemor så rundt på de fem barneansikter, som var vendt så ivrig mot henne. Så rakte hun sine hender frem mot dem, og de grep alle om dem, så godt de kunde.

«Takk for den kjærlighet dere gir mig,» sa hun med et lyst smil. «Gi alltid kjærlighet, både du, Per, og de andre.»

BARNE- OG UNGDOMSBØKER

BARNAS EGEN BIBEL utgit av *Villa Thrap Wahl* med bistand av skoleinspektør *Sven Svensen*. — Pris indb. kr. 4,50.

Signe Bommen: EVENTYR FRA HAVBUNNEN. Illustrert av *Ridley Borchgrevink*. — Pris kr. 2,50, kart. kr. 3,50.

GRIMMS EVENTYR. Et utvalg. Ill. av *Marie Walle*. — Pris kr. 1,00.

Rakel Harbitz: BELLA PÅ PENSJONATSKOLEN. — Pris kr. 2,80, kart. 3,75.

Trygve Hjørth-Johansen: GUTTENE PÅ SJØSPRØIT. — Pris kr. 5,00, kart. kr. 6,00.

B.S. Ingemann: VALDEMAR SEIER. Gjenfortalt på norsk av *Alf Harbitz*. — Pris kr. 3,00, kart. kr. 4,00.

Marie Karsten: LOVSAGMØNSTRE. — Pris kr. 2,50.

Rudyard Kipling: ELEFANT-TOOMAI OG RIKKITIKKI TAVI. Illustrert av *Ridley Borchgrevink*. Pris kr. 1,00.

Helene Lassen: DEN BERGTATTE HØNEN. — Pris kr. 2,80, kart. 3 90.

Jonas Lie: VESTBANEGUTTENE. — Pris kr. 2,50, kart. kr. 3,75.

Perry Newberry: STRANDINGEN PÅ GALAPAGOS. Oversatt av *Erling Bergendahl*. Pris kr. 3,50, kart. 4,50.

Ruth Nissen-Drejer: ELSE TAR AFFÆRE. — Pris kr. 3,50, kart. kr. 4,50.

— VIPSEN. — Pris kr. 3,50, kart. 4,50.

ONKEL CHRISTIANS GAADER. — Pris kr. 1,50.

Roschberg: TIL EVENTYRLAND. — Pris kr. 1,50.

Agnes Sapper: LISENS SKØIERSTREKER. — Pris kr. 3,30, kart. kr. 4,40.

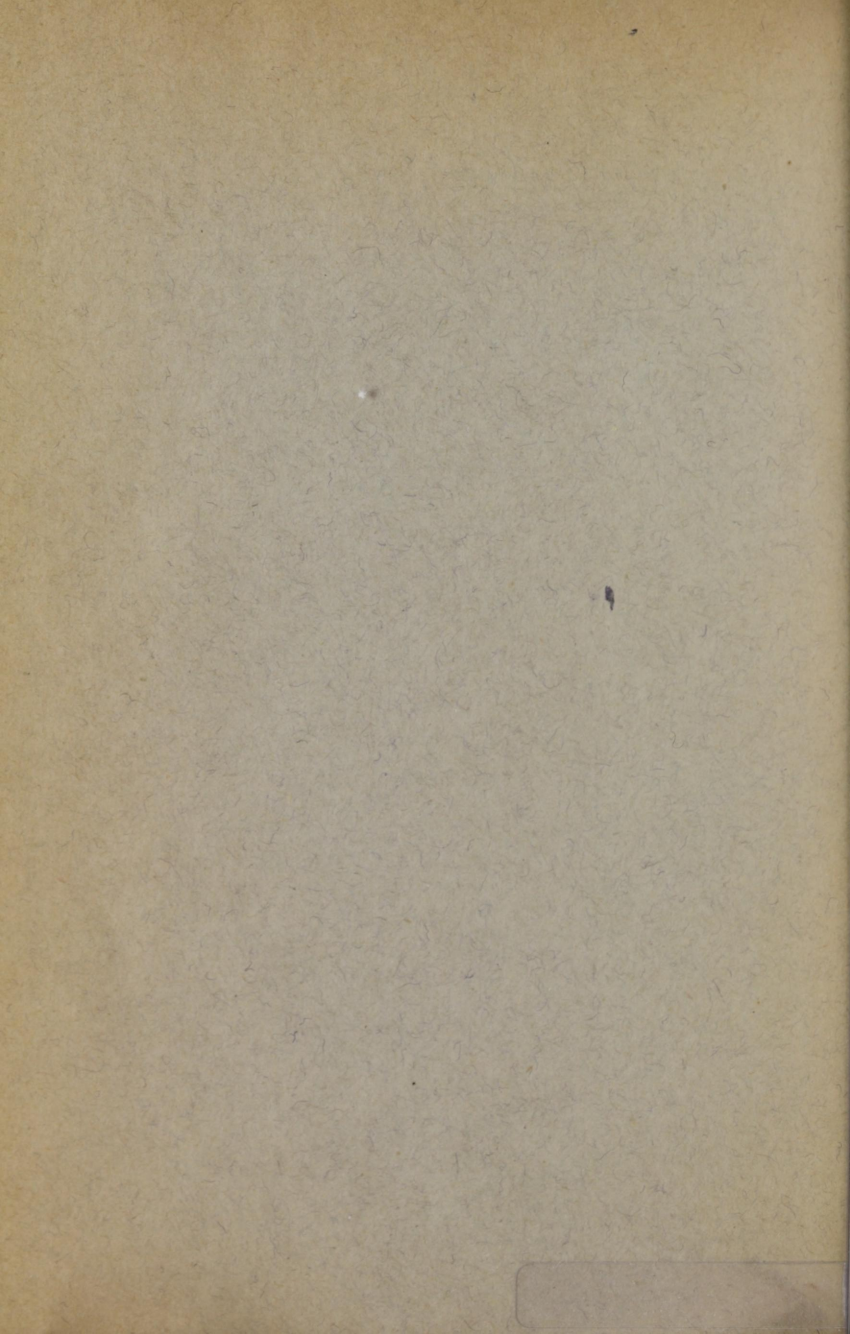
Lilli Waage: GULLPUS. — Pris kr. 2,00, kart. kr. 3,20.

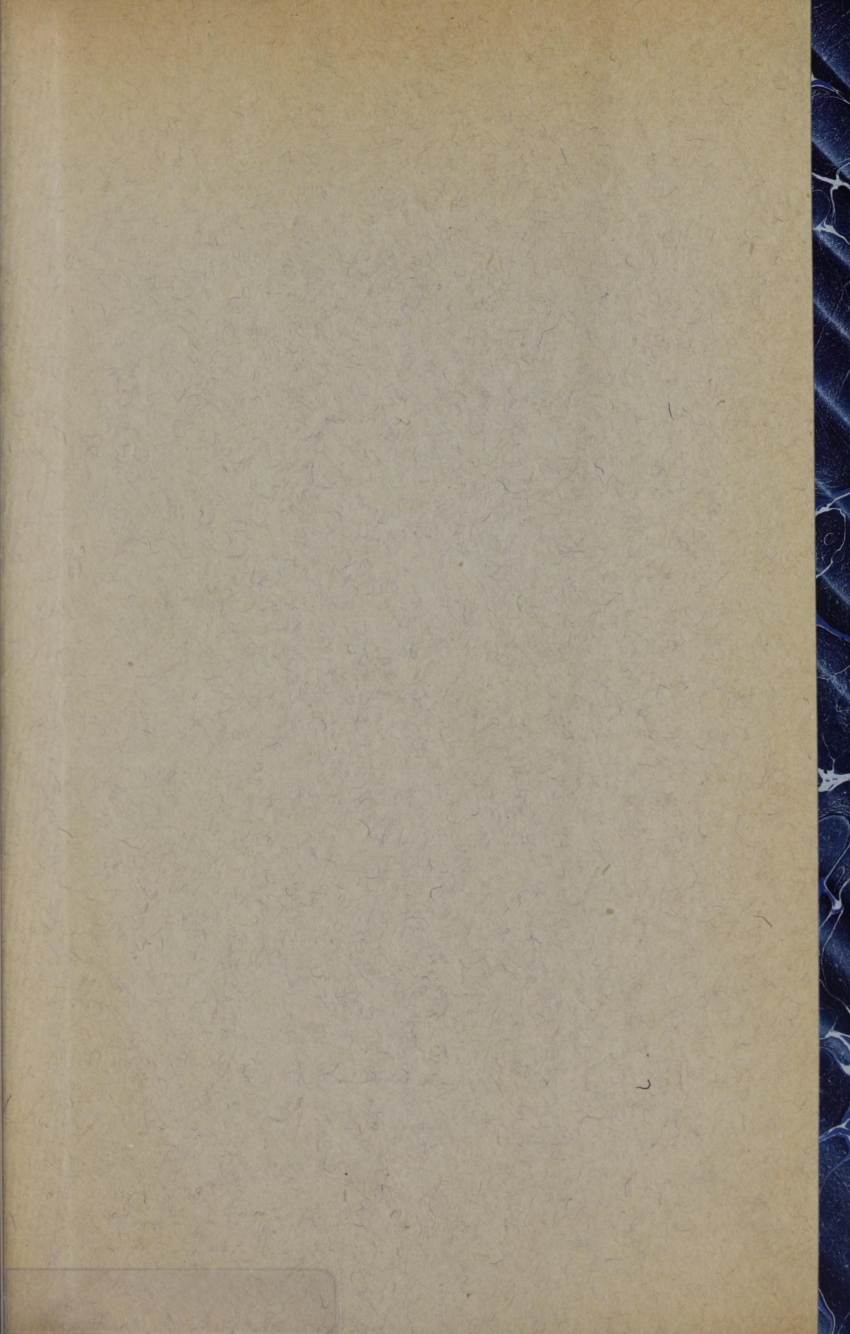
Villa Thrap Wahl: BREVENE HJEMMEFRA. — Pris kr. 2,40, kart. kr. 3,30.

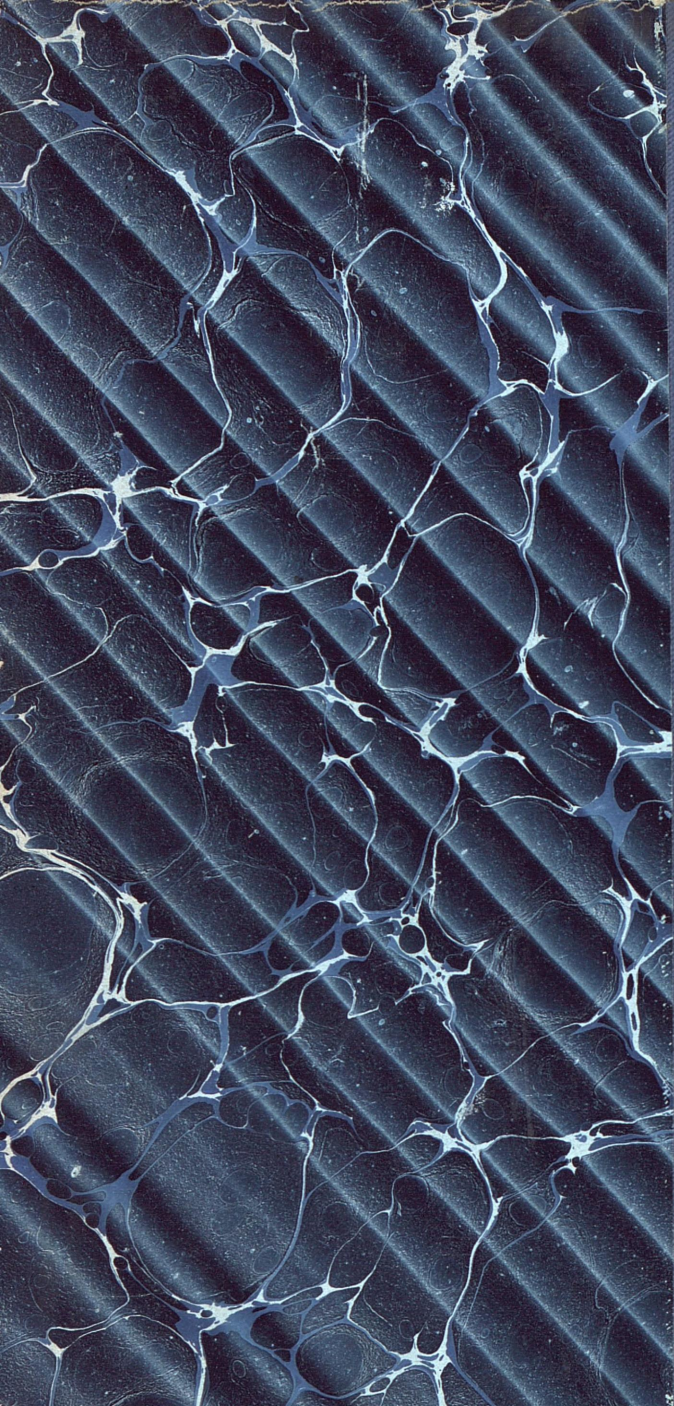

SOME & CO.S FORLAG

D. BROCK-UTNE
Part Order and Order
Order 10000